

**Program promocji zatrudnienia
oraz aktywizacji lokalnego rynku
pracy w powiecie oławskim
na lata 2018-2023**

Zamawiający: Powiatowy Urząd Pracy w Oławie
Ul. 3 Maja 1
55-200 Oława
olawa.praca.gov.pl

Wykonawca:
Grupa BST
ul. Mieczków 12
40-748 Katowice
tel. 32 722 84 54
e-mail: biuro@grupabst.pl

Termin realizacji: Grudzień 2017

Zespół: dr Katarzyna Tkocz-Wolny
Andrzej Kempa
Wojciech Szymala
Ewelina Kisiel

Spis treści

Wstęp	3
Analiza społeczno-gospodarcza powiatu oławskiego	4
Ogólna charakterystyka obszaru	4
Uwarunkowania demograficzne i tendencje zmian	4
Przedsiębiorstwa	7
Bezrobocie	12
Kształcenie	15
Podsumowanie	19
Wyniki badania na bezrobotnych	21
Charakterystyka próby badawczej	21
Sytuacja materialna i przyczyny zwolnienia	21
Charakterystyka osób bezrobotnych pod kątem aktywnego poszukiwania pracy	22
Wykorzystywane środki transportu	23
Gotowość do podjęcia pracy/ oczekiwania finansowe	23
Współpraca osób bezrobotnych z Powiatowym Urzędem Pracy	24
Wyniki badania na przedsiębiorcach	25
Charakterystyka próby badawczej	25
Kondycja przedsiębiorstw	25
Popyt na pracowników	25
Sposoby poszukiwania pracowników	26
Pożądane kompetencje/kwalifikacje oraz trudności podczas rekrutacji	26
Zwolnienia pracowników	27
Ocena lokalnego rynku pracy	27
Współpraca z PUP	27
Obszary problemowe na lokalnym rynku pracy	28
Analiza SWOT lokalnego rynku pracy w powiecie oławskim	29
Misja Powiatowego Urzędu Pracy	31
Cele strategiczne i szczegółowe Programu	32
Realizatorzy oraz wskaźniki monitorowania realizacji Programu	34
Wizja lokalnego rynku pracy w powiecie oławskim do 2023 roku	39
Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi	40
Spis tabel	41
Spis wykresów	41

Wstęp

Niniejszy dokument pn. Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w powiecie oławskim na lata 2018-2023 został sporządzony w oparciu o dogłębną analizę wyników kompleksowego badania lokalnego rynku pracy w powiecie.

Zakresem podmiotowym przeprowadzonego badania objęto:

- osoby bezrobotne,
- pracodawców prowadzących działalność na terenie powiatu.

Przygotowaniu Programu posłużyła także analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy, która objęła swym zakresem następujące obszary: demografia, edukacja, gospodarka oraz bezrobocie. Analiza opracowana została na podstawie danych pochodzących ze źródeł administracyjnych, które zgodnie z definicją, udostępniane są przez wszelkiego rodzaju urzędy, zarówno na poziomie centralnym (m.in. dane Głównego Urzędu Statystycznego), ale także na szczeblu lokalnym (m.in. dane Powiatowego Urzędu Pracy)¹. Na podstawie zgromadzonych danych dokonano analizy SWOT lokalnego rynku pracy, zweryfikowano mocne i słabe strony oraz wskazano szanse i zagrożenia, z jakimi może się spotkać lokalny rynek pracy.

Niniejszy dokument prezentuje także misję Powiatowego Urzędu Pracy, wizję lokalnego rynku pracy, a także założenia Programu (cele strategiczne, szczegółowe i działania), źródła finansowania oraz mierniki monitorowania stopnia realizacji założeń.

Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w powiecie oławskim na lata 2018-2023 jest spójny ze Strategią rozwiązywania problemów społecznych dla powiatu oławskiego na lata 2018-2023.

¹ 1 M. Góra, U. Sztanderska: Wprowadzenie do analizy lokalnego rynku pracy. Przewodnik. MPiPS, Departament Analiz Ekonomicznych i Prognoz, Warszawa 2006, s. 44.

Analiza społeczno-gospodarcza powiatu oławskiego

Ogólna charakterystyka obszaru

Powiat oławski położony jest w południowo - wschodniej części województwa dolnośląskiego. Jego powierzchnia obejmuje ok. 524 km², co stanowi 1,3% obszaru Dolnego Śląska i 0,17% powierzchni kraju². W skład powiatu wchodzi cztery gminy: gmina miejska Oława, gmina miejsko - wiejska Jelcz - Laskowice oraz dwie gminy wiejskie: Oława i Domaniów. Siedzibą powiatu jest miasto Oława. Na koniec 2016 roku na terenie powiatu zamieszkiwało 76 329 mieszkańców.

Rozwój gospodarki powiatu jest uwarunkowany korzystnym położeniem oraz zróżnicowaniem i kompleksowością zgrupowanych w powiecie połączeń komunikacyjnych. Powiat znajduje się w pobliżu regionalnych ośrodków gospodarczych (Wrocław, Opole), a także granic z Czechami i Niemcami. Przez obszar powiatu oławskiego przebiegają szlaki komunikacyjne: autostrada A-4, łącząca Wrocław z Górnym Śląskiem z węzłem Brzezimierz w gminie Domaniów (stanowi fragment korytarza tranzytowego z Niemiec przez Wrocław i Kraków na Ukrainę), oraz magistrała kolejowa nr 132 (fragment transeuropejskiego szlaku kolejowego E-30 Berlin - Wrocław - Katowice - Lwów - Kijów)³.

Położenie w pobliżu centrum aglomeracji wrocławskiej oraz rozwinięty układ szlaków komunikacyjnych sprawiają, że powiat oławski jest atrakcyjnym obszarem inwestycyjnym, a także miejscem dla rozwoju aktywnego wypoczynku. Na terenie powiatu znajduje się wiele zabytków architektury terenów zielonych i ośrodków rekreacyjnych. Największe bogactwo fauny i flory występuje w gminach Oława i Jelcz-Laskowice. Na obszarze gminy Domaniów przeważają tereny bezleśne - przede wszystkim użytki rolne, w mniejszym stopniu łąki. Najwięcej gatunków chronionych roślin i zwierząt występuje w dolinach rzek: Odry, Oławy i Smortawy⁴.

Uwarunkowania demograficzne i tendencje zmian

Zmiany w liczbie ludności mają wpływ na perspektywy rozwoju gospodarki danej jednostki terytorialnej. Liczba osób w wieku produkcyjnym jest istotną charakterystyką rynku pracy, utożsamianą z zasobami pracy. Zmiany w proporcji osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym mogą powodować niedostateczną podaż zasobów pracy⁵. Dane w tym zakresie dla powiatu oławskiego prezentuje Tabela 1.

² <http://www.pcpr-olawa.pl/zalaczniki/Strategia-Rozwazywania-Problem%C3%B3w-Spo%C5%82ecznych-Powiatu-O%C5%82awskiego-2018-2023.pdf>

³ https://starostwo.olawa.pl/strona-98-powiat_olawski_o_powiecie_olawskim.html

⁴ https://starostwo.olawa.pl/strona-98-powiat_olawski_o_powiecie_olawskim.html

⁵ M. Lange, Rynek pracy w obliczu starzenia się ludności Polski, 2008, URI: <http://hdl.handle.net/11089/3616>

Tabela 1. Zmiany w liczbie ludności z uwzględnieniem ekonomicznych grup wieku w powiecie oławskim w latach 2012 - 2016

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Ludność ogółem	tys.					wzrost / spadek (-) %, 2012 = 100%				
Powiat oławski	75 528	75 793	75 953	76 064	76 329	-	0,35	0,56	0,71	1,06
Oława - miasto	32 091	32 240	32 356	32 572	32 773	-	0,46	0,83	1,50	2,13
Domaniów	5 368	5 327	5 306	5 281	5 245	-	-0,76	-1,15	-1,62	-2,29
Jelcz-Laskowice - miasto	15 864	15 959	15 910	15 853	15 863	-	0,60	0,29	-0,07	-0,01
Jelcz-Laskowice - obszar wiejski	7 189	7 231	7 242	7 270	7 317	-	0,58	0,74	1,13	1,78
Oława - obszar wiejski	15 016	15 036	15 139	15 088	15 131	-	0,13	0,82	0,48	0,77
Ludność w wieku przedprodukcyjnym - 14 lat i mniej	wzrost / spadek (-) %, 2012 = 100%					Udział w ludności ogółem [%]				
Powiat oławski	11 785	- 0,09	- 0,66	- 0,98	0,36	15,60	15,53	15,41	15,34	15,50
Oława - miasto	4 705	0,43	- 0,77	0,72	3,53	14,66	14,66	14,43	14,55	14,86
Domaniów	911	- 2,85	- 4,72	- 6,04	- 7,03	16,97	16,61	16,36	16,21	16,15
Jelcz-Laskowice - miasto	2 405	1,75	2,08	0,67	2,49	15,16	15,33	15,43	15,27	15,54
Jelcz-Laskowice - obszar wiejski	1 200	- 2,00	- 2,25	- 3,00	- 1,67	16,69	16,26	16,20	16,01	16,13
Oława - obszar wiejski	2 564	- 0,90	- 0,86	- 2,89	- 3,86	17,08	16,90	16,79	16,50	16,29
Ludność w wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni	wzrost / spadek (-) %, 2012 = 100%					Udział w ludności ogółem [%]				
Powiat oławski	51 368	-0,87	-1,86	-2,77	-3,73	68,01	67,18	66,38	65,66	64,79
Oława - miasto	20 884	-1,02	-1,89	-2,34	-2,76	65,08	64,12	63,33	62,62	61,97
Domaniów	3 694	-0,92	-1,84	-3,00	-4,71	68,82	68,71	68,34	67,85	67,11
Jelcz-Laskowice - miasto	11 579	-1,58	-3,96	-6,21	-8,88	72,99	71,41	69,89	68,50	66,51
Jelcz-Laskowice - obszar wiejski	4 885	0,14	-0,16	-0,31	-0,51	67,95	67,65	67,34	66,99	66,42
Oława - obszar wiejski	10 326	-0,25	-0,24	-0,85	-1,08	68,77	68,50	68,04	67,86	67,50
Ludność w wieku poprodukcyjnym	wzrost / spadek (-) %, 2012 = 100%					Udział w ludności ogółem [%]				
Powiat oławski	12 375	5,86	11,77	16,75	21,60	16,38	17,28	18,21	18,99	19,71
Oława - miasto	6 502	5,26	10,69	14,40	16,79	20,26	21,23	22,24	22,84	23,17
Domaniów	763	2,49	6,42	10,35	15,07	14,21	14,68	15,30	15,94	16,74
Jelcz-Laskowice - miasto	1 880	12,55	24,20	36,81	51,44	11,85	13,26	14,68	16,22	17,95
Jelcz-Laskowice - obszar wiejski	1 104	5,34	7,97	11,96	15,67	15,36	16,08	16,46	17,00	17,45
Oława - obszar wiejski	2 126	3,25	8,00	11,01	15,33	14,16	14,60	15,17	15,64	16,21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, stan na dzień 31 XII 2016

W 2016 roku na terenie powiatu oławskiego mieszkało 76329 osób. Najwięcej osób zamieszkuje miasto Oława (42,9% ogółu). Kolejnym ośrodkiem znacznej koncentracji ludności jest gmina miejsko - wiejska Jelcz - Laskowice (20,7% ogółu) oraz gmina wiejska Oława (19,8% ogółu). Gminy wiejskie Jelcz - Laskowice oraz Domaniów zamieszkuje odpowiednio 9,5% oraz 6,8% mieszkańców powiatu oławskiego.

Liczba ludności powiatu oławskiego wzrosła w badanym okresie o 1,06 pkt %, czyli o 801 mieszkańców. Na wynik ten składa się znaczący przyrost liczby mieszkańców miasta Oława (2,13 pkt %), gminy wiejskiej Jelcz - Laskowice (1,78 pkt %), a także gminy wiejskiej Oława (0,77 pkt %) oraz ubytek liczby ludności w gminie Domaniów (2,29 pkt %).

W przedprodukcyjnej grupie wieku ekonomicznego znaczący ubytek ludności odnotowano na obszarach gmin wiejskich: Domaniów (7,03 pkt%), Oława (3,86 pkt %). Przyrost mieszkańców do lat 14 miał natomiast miejsce w gminach miejskich: Oława (3,53 pkt %) oraz Jelcz - Laskowice (2,49 pkt

%). Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym w tych miastach jest jednocześnie najmniejszy dla badanego obszaru i wynosi odpowiednio: Oława (14,86%), Jelcz - Laskowice (15,54%).

W produkcyjnej grupie wieku ekonomicznego we wszystkich gminach odnotowano ubytek ludności. Największy ubytek miał miejsce w mieście Jelcz - Laskowice (8,88 pkt %) oraz w gminie Domaniów (4,71 pkt %). Odsetek ludności w wieku produkcyjnym jest najmniejszy w mieście Oława (61,97%), oraz w gminie miejsko - wiejskiej Jelcz - Laskowice.

We wszystkich gminach zwiększyła się liczebność osób w wieku poprodukcyjnym. W badanym okresie rekordowy na tle powiatu przyrost w tej grupie wieku ekonomicznego miał miejsce w mieście Jelcz - Laskowice i wyniósł 51,44 pkt%. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w tej gminie wyniósł 17,97% w 2016 roku. Stosunkowo niski przyrost ludności w wieku poprodukcyjnym zanotowano na terenie gmin wiejskich powiatu oławskiego - gmina wiejska Oława 15,33 pkt%, gmina wiejska Jelcz - Laskowice 15,67 pkt%, gmina Domaniów 15,07 pkt%. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym jest w tych gminach najmniejszy w powiecie.

Zgodnie z prognozą GUS do 2025 roku liczba ludności województwa dolnośląskiego zmniejszy się o 2,3 pkt%, natomiast ludności powiatu oławskiego przybędzie o 1,6 pkt % (Tabela 2).

Tabela 2. Prognoza ludności GUS do 2025 roku

Wyszczególnienie	Województwo dolnośląskie			Powiat oławski		
	2016	2025	wzrost / spadek (-) pkt. %, 2016 = 100%	2016	2025	wzrost / spadek (-) pkt. %, 2016 = 100%
Ludność ogółem	2893156	2 825 973	-2,3	76 474	77 698	1,6
Wiek przedprodukcyjny	480 232	459 135	-4,4	13 971	13 448	-3,7
Wiek produkcyjny	1 843 430	1 718 284	-6,8	48 628	47 811	-1,7
Wiek poprodukcyjny	569 494	648 554	13,9	13 875	16 439	18,5
Wskaźnik obciążenia demograficznego	30,9	37,7	-	28,5	34,4	-

Zródło: Prognoza ludności GUS na lata 2014 - 2050

Do 2025 roku w powiecie oławskim prognozuje się ubytek w przedprodukcyjnej grupie wieku ekonomicznego o 3,7 pkt%, czyli mniejszy niż dla województwa dolnośląskiego (4,4 pkt%). Najbardziej niepokojący jest zapowiadany przyrost ludności w wieku poprodukcyjnym - w 2025 roku mieszkańców powiatu w tej grupie wieku ekonomicznego będzie o 18,5 % więcej niż w roku 2016. Wskaźnik obciążenia demograficznego, informujący o tym ile osób w wieku poprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym, jest prognozowany w powiecie oławskim na poziomie 34,4.

Prognoza migracji w powiecie oławskim została przedstawiona w Tabeli 3.

Tabela 3. Prognoza migracji do 2025 roku dla powiatu oławskiego

Wyszczególnienie	Migracje wewnętrzne na pobyt stały			Migracje zagraniczne na pobyt stały		
	2016	2025	Wzrost / spadek (-) %, 2016 = 100%	2016	2025	Wzrost / spadek (-) %, 2016 = 100%
Saldo migracji	293	259	-11,6	-46	-32	-30,4

Zródło: Prognoza ludności GUS na lata 2014 - 2050

Zgodnie z badaniem GUS do 2025 roku, mimo tendencji spadkowej wskaźnika, saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały będzie utrzymywać się na dodatnim poziomie. Zmniejszy się różnica między napływem a odpływem zagranicznym ludności, jednak nadal saldo będzie ujemne.

Dla zrównoważonego funkcjonowania rynku pracy istotne jest podejmowanie działań nakierowanych na zwiększanie liczby osób w wieku produkcyjnym oraz dostosowanie ich wykształcenia i kwalifikacji do potrzeb pracodawców.

Przedsiębiorstwa

Przedsiębiorstwa reprezentują popytową stronę na rynku pracy. Do czynników mających wpływ na rozmiar popytu na pracę można zaliczyć:

- Strukturalne: liczba przedsiębiorstw i struktura działalności, skala działalności przedsiębiorstw,
- Techniczno - technologiczne: środki materialne produkcji i sposób ich przetwarzania
- Organizacyjno - ekonomiczne: dyspozycyjność pracowników, wydajność pracy, poziom kosztów pracy (klimat podatkowy),
- Społeczno - polityczne: krajowa doktryna polityki rynku pracy.

Obecnie, do głównych czynników mających wpływ na warunki funkcjonowania rynku pracy zalicza się globalizację, postęp techniczny i technologiczny, oraz będący ich konsekwencją, bez zatrudnieniowy wzrost gospodarczy⁶. Do podstawowych wyzwań polityki rynku pracy należy przekierowanie zasobów pracy do branż prorozwojowych. Odbywa się to m.in. poprzez modernizację kształcenia i dostosowanie oferty placówek szkolnych do potrzeb pracodawców oraz branż przyszłościowych.

Gospodarka powiatu oławskiego jest skoncentrowana wokół branż takich jak handel (sekcja G PKD) i budownictwo (sekcja F PKD) oraz przetwórstwo przemysłowe (sekcja C PKD) i działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M PKD). Szczegółowe dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych oraz sektorów ich działalności prezentuje Tabela 4.

Tabela 4. Liczba i struktura działalności podmiotów gospodarczych według sekcji PKD w powiecie oławskim w latach 2012 i 2016

Wyszczególnienie		Powiat oławski	Oława - miasto	Domaniów	Jelcz-Laskowice - miasto	Jelcz-Laskowice - obszar wiejski	Oława - obszar wiejski
ogółem	2012	7 244	3 554	360	1 605	585	1 140
	2016	7 639	3 748	394	1 576	638	1 283
Sekcja A	2012	154	28	20	14	34	58
	2016	101	14	14	8	20	45
Sekcja B	2012	4	0	0	2	1	1
	2016	5	0	0	3	1	1
Sekcja C	2012	744	311	37	159	91	146
	2016	802	320	45	159	96	182
Sekcja D	2012	6	3	0	3	0	0
	2016	9	7	0	2	0	0

⁶ Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020

**PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY
W POWIECIE OŁAWSKIM NA LATA 2018-2023**

Wyszczególnienie		Powiat oławski	Oława - miasto	Domaniów	Jelcz- Laskowice - miasto	Jelcz- Laskowice - obszar wiejski	Oława - obszar wiejski
Sekcja E	2012	26	13	3	5	1	4
	2016	30	14	3	5	1	7
Sekcja F	2012	1 080	444	67	262	101	206
	2016	1 130	465	79	247	106	233
Sekcja G	2012	2 044	1 014	100	481	138	311
	2016	1 960	944	99	450	143	324
Sekcja H	2012	448	222	27	85	38	76
	2016	456	213	31	91	41	80
Sekcja I	2012	177	94	4	45	15	19
	2016	187	96	5	53	17	16
Sekcja J	2012	176	99	4	36	11	26
	2016	246	143	5	44	16	38
Sekcja K	2012	294	162	8	60	16	48
	2016	234	134	4	46	13	37
Sekcja L	2012	317	222	19	51	8	17
	2016	440	327	19	60	6	28
Sekcja M	2012	554	322	12	115	34	71
	2016	660	371	14	134	56	85
Sekcja N	2012	178	75	9	42	12	40
	2016	214	95	14	45	18	42
Sekcja O	2012	34	16	4	3	7	4
	2016	40	15	6	3	7	9
Sekcja P	2012	220	124	13	49	18	16
	2016	237	138	12	36	21	30
Sekcja Q	2012	230	146	2	45	18	19
	2016	274	167	7	47	19	34
Sekcja R	2012	123	52	8	41	7	15
	2016	139	58	7	45	9	20
Sekcje S i T	2012	435	207	23	107	35	63
	2016	460	217	29	96	47	71

Zródło: Bank danych lokalnych GUS, stan na dzień 31 XII 2016

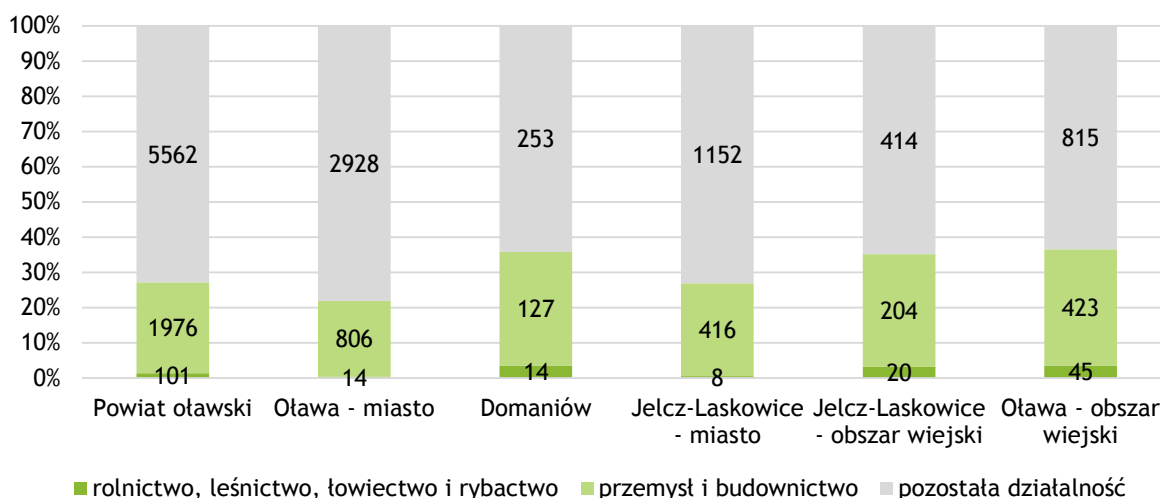
W 2016 roku w powiecie oławskim funkcjonowało 7639 podmiotów gospodarczych, co stanowi przyrost ich liczby o 5,5 pkt% w stosunku do roku 2012. Ponad 65% przedsiębiorstw zlokalizowana jest na obszarze gminy miejskiej i wiejskiej Oława. Kolejnym ośrodkiem znacznej koncentracji przemysłu jest gmina miejsko - wiejska Jelcz - Laskowice , na której obszarze (obszar miejski i wiejski) funkcjonuje 29% ogółu podmiotów gospodarczych. Najmniej przedsiębiorstw zlokalizowanych jest w gminie Domaniów (5,4%).

Dominującym obszarem działalności gospodarczej jest handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (ponad 25% rynku), budownictwo (niemal 15%) przetwórstwo przemysłowe (10,5%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (8,6%).

W obszarze handlu głównym obszarem działalności przedsiębiorców jest handel detaliczny. Obserwuje się zmniejszenie liczby podmiotów prowadzących działalność w obszarze tej sekcji, za wyjątkiem gmin wiejskich Jelcz - Laskowice i Oława, w której przyrost tych podmiotów w badanym okresie wyniósł odpowiednio: 6,8 pkt% i 3,8 pkt%. Największy ubytek w tej sekcji miał miejsce w gminie miejskiej Oława i wyniósł 10 pkt%. Podmioty gospodarcze prowadzące działalność w obszarze budownictwa zajmują się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi, typu rozbiórka, przygotowanie terenu pod budowę, czy wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich (58,7% ogółu podmiotów sekcji F). Niemal jedna trzecia przedsiębiorstw związanych z budownictwem zajmuje się robotami budowlanymi związanymi ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (29,3%). Obserwuje się przyrost liczby przedsiębiorstw w sekcji F o 4,63 pkt%: największy w gminie Domaniów (17,91 pkt %) oraz w gminie wiejskiej Oława (13,1 pkt%). Ubytek zanotowano w gminie miejskiej Jelcz - Laskowice (5,73 pkt %). Przedsiębiorstwa związane z przetwórstwem przemysłowym, zarejestrowane na terenie powiatu, zajmują się głównie produkcją metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn (27,4% ogółu podmiotów sekcji C) oraz naprawą, konserwacją i instalowaniem maszyn i urządzeń (12,2% ogółu podmiotów sekcji C). Znaczna część przedsiębiorstw zajmuje się także produkcją wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli (7,3%). Obserwuje się przyrost liczby podmiotów sekcji C o 7,8 pkt%. Niemal o jedną czwartą zwiększyła się liczba tych podmiotów w gminie wiejskiej Oława (24,7 pkt%). Znaczny przyrost zanotowano także w gminie Domaniów (21,6 pkt%). Podmioty gospodarcze związane z sekcją M PKD (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna), zajmują się głównie działaniami z zakresu architektury i inżynierii oraz badaniami i analizami technicznymi, a także działalnością prawniczą, rachunkowo - księgową i doradztwem podatkowym (niemal 50% ogółu podmiotów sekcji M). Obserwuje się znaczny rozwój tego sektora - przyrost liczby przedsiębiorstw w sekcji M wyniósł 19,1 pkt%. Największy przyrost miał miejsce w gminie wiejskiej Jelcz - Laskowice (64 pkt%), w tym najwięcej podmiotów związanych z działalnością taką jak: firmy centralne (head offices) i doradztwo związane z zarządzaniem (7 podmiotów) oraz pozostałą działalnością profesjonalną i naukową, np. w zakresie specjalistycznego projektowania czy działalności fotograficznej (7 podmiotów).

Dominującym sektorem działalności przedsiębiorstw powiatu oławskiego są usługi - 73% przedsiębiorstw ogółem. Kolejnym obszarem koncentrującym przedsiębiorców jest przemysł i budownictwo - 26% podmiotów gospodarczych ogółem. Znikome znaczenie dla gospodarki powiatu ma rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, z którymi wiąże się działalność zaledwie 1% podmiotów gospodarczych badanego obszaru. Szczegółowe dane w tym zakresie dla gmin powiatu oławskiego prezentuje Wykres 1.

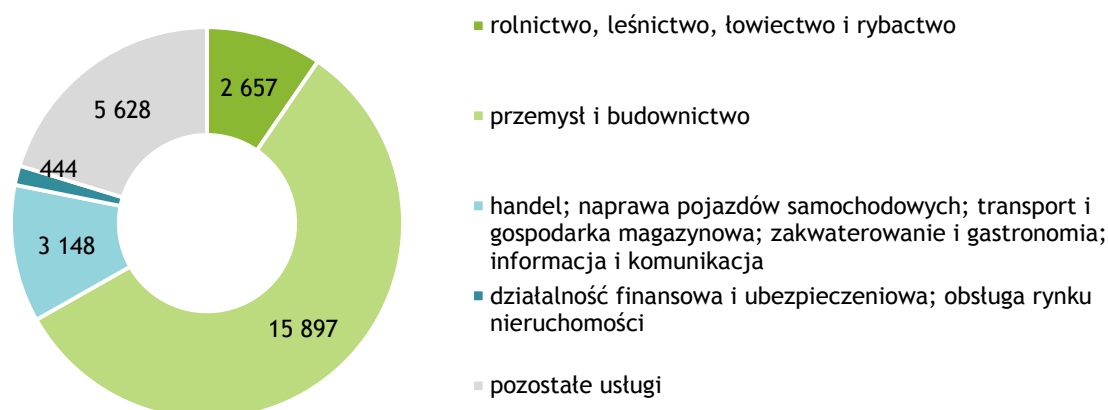
Wykres 1. Podmioty gospodarcze w gminach powiatu oławskiego według grup rodzajów działalności PKD w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, stan na dzień 31 XII 2016

Potencjał zatrudnieniowy danych sektorów gospodarki wyznacza liczba pracujących w nich osób (Wykres 2).

Wykres 2. Struktura pracujących w powiecie oławskim w roku 2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, stan na dzień 31 XII 2016

Ponad połowa pracujących w powiecie oławskim jest związana z sektorem przemysłu (57%). Znaczna część osób aktywnych zawodowo pracuje w sektorze usług (33%). Co dziesiąta osoba pracuje w sektorze rolniczym.

Struktura zatrudnienia w powiecie ma znaczenie dla analizy rynku pracy, a także dla oceny procesów restrukturyzacji przemysłu, modernizacji rolnictwa i związanego z tym, przesuwania zasobów pracy do sektora usług. Istotnym uzupełnieniem jest obserwacja danych dotyczących skali działalności podmiotów gospodarczych (Tabela 5), obejmujących podmioty, zatrudniające do 9 osób, które nie zostały uwzględnione na Wykresie 2.

Tabela 5. Skala działalności przedsiębiorstw subregionu południowego województwa śląskiego w 2012 i 2016 roku

Wyszczególnienie		Powiat oławski	Udział %	Oława - miasto	Domaniów	Jelcz-Laskowice - miasto	Jelcz-Laskowice - obszar wiejski	Oława - obszar wiejski
ogółem	2012	7 244	100	3 554	360	1 605	585	1 140
	2016	7 639	100	3 748	394	1 576	638	1 283
0 - 9	2012	6 944	95,86	3 416	343	1 536	560	1 089
	2016	7 356	96,30	3 617	380	1 513	610	1 236
10 - 49	2012	236	3,26	105	17	47	22	45
	2016	223	2,92	100	14	44	25	40
50 - 249	2012	52	0,72	28	0	16	2	6
	2016	50	0,65	27	0	15	2	6
250 - 999	2012	11	0,15	4	0	6	1	0
	2016	9	0,12	3	0	4	1	1
1000 i więcej	2012	1	0,01	1	0	0	0	0
	2016	1	0,01	1	0	0	0	0

Zródło: Bank danych lokalnych GUS, stan na dzień 31 XII 2016

W 2016 roku na badanym obszarze funkcjonowało 7639 podmiotów gospodarczych, czyli o 412 podmiotów więcej niż w roku 2012. Przyrost ten jest w głównej mierze związany z rozwojem sektora mikroprzedsiębiorstw, zatrudniających do 9 pracowników (ich liczba wzrosła o 395 w badanym okresie). Przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników stanowią 96,3% ogółu podmiotów gospodarczych w powiecie a ich przyrost wyniósł 5,45 pkt%. Najwięcej mikroprzedsiębiorstw jest zarejestrowanych w gminie miejskiej Oława (3617), gminie miejskiej Jelcz- Laskowice (1513), a także w gminie wiejskiej Oława (1236). Najmniej tych podmiotów zlokalizowanych jest w gminie Domaniów (380), w której jednocześnie zanotowano przyrost liczby tych podmiotów o ponad 10 pkt% w ciągu pięciu lat.

Znaczący udział w gospodarce regionu mają także małe przedsiębiorstwa, zatrudniające od 10 do 49 pracowników, największy w gminie wiejskiej Jelcz - Laskowice (3,9% ogółu podmiotów gospodarczych) oraz w gminie Domaniów (3,6% ogółu podmiotów gospodarczych). W badanym okresie liczba średnich przedsiębiorstw, zatrudniających od 50 do 249 pracowników zmniejszyła się w powiecie o 2 podmioty. Ubytek liczby średnich przedsiębiorstw miał miejsce w gminie miejskiej Oława (1) oraz gminie miejskiej Jelcz - Laskowice (1). Liczba podmiotów gospodarczych, zatrudniających więcej niż 250 pracowników także zmalała. Na wynik ten wpływa ubytek 1 podmiotu w gminie miejskiej Oława, ubytek 2 podmiotów w gminie miejskiej Jelcz - Laskowice, oraz utworzenie 1 takiego podmiotu w gminie wiejskiej Oława. W powiecie oławskim funkcjonuje 1 przedsiębiorstwo zatrudniające powyżej 1000 pracowników i jest ono zlokalizowane na terenie gminy miejskiej Oława.

Powiat oławski stanowi atrakcyjne miejsce dla lokowania działalności gospodarczej ze względu na dogodną lokalizację, rozbudowaną infrastrukturę komunikacyjną i inwestycyjną. Władze lokalne dostrzegają potrzebę dalszego rozwoju przedsiębiorczości i podnoszenia atrakcyjności inwestycyjnej obszaru. Narzędziami realizacji tego celu w gminie Oława są działania na rzecz podniesienia

konkurencyjności oferty terenów inwestycyjnych, gdzie kluczowe znaczenie ma skuteczność konkurencyjności o inwestorów z innymi samorządami, a także pozyskiwanie nowych inwestorów i tworzenie nowych miejsc pracy⁷. Gmina Jelcz - Laskowice sposobu na rozwijanie przedsiębiorczości upatruje dodatkowo w udzielaniu przedsiębiorstwom pomocy w formie ulg podatkowych na wsparcie nowych inwestycji i tworzenie nowych miejsc pracy⁸.

Polityka rozwoju gmin, sygnalizowana w dokumentach strategicznych, jest kontynuacją dotychczasowego podejścia do rozwoju gospodarczego w regionie. Duże znaczenie dla rozwoju powiatu oławskiego miało utworzenie podstref Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Podstrefa Jelcz - Laskowice powstała w roku 2001, zaś podstrefa Oława w roku 2004. W gminie Oława znajduje się także Strefa Rozwoju Gospodarczego (na terenie byłego lotniska w Stanowicach), natomiast w gminie Domaniów istnieje Strefa Aktywności Gospodarczej, ulokowana przy węźle autostradowym Brzezimierz, w skład której wchodzi miejscowości Goszczyna i Pęczycze⁹.

Bezrobocie

Bezrobocie to niedopasowanie podaży pracy do popytu na nią. W warunkach polskiej gospodarki można mówić o następujących cechach tego zjawiska:

- ma ono strukturalny charakter, spowodowany nieodpowiednimi kwalifikacjami bezrobotnych,
- jest spowodowane przemianami technologicznymi w gospodarce, których szybkie tempo wywołuje konieczność aktualizacji kwalifikacji i umiejętności pracowników,
- jest ono konsekwencją napływu inwestycji zagranicznych, które wpływają na poziom i strukturę zatrudnienia,
- jest spowodowane dostępnością do unijnych rynków pracy, która z jednej strony wymusza szybkie uzupełnianie kwalifikacji, z drugiej jednak może powodować akumulację nieprzydatnych zawodów na lokalnych rynkach pracy,
- wiąże się z emigracją zarobkową, która z jednej strony zmniejsza bezrobocie w kraju, z drugiej jednak powoduje odpływ wykwalifikowanych pracowników,
- jest spowodowane małą elastycznością rynku pracy oraz niskim stopniem mobilności zawodowej, kwalifikacyjnej i przestrzennej pracowników¹⁰.

Obecnie bezrobocie wiąże się głównie z niedopasowaniem struktury kwalifikacyjnej, gałęziowej i regionalnej popytu na pracę do jej podaży¹¹. Dane dotyczące stopy bezrobocia w powiecie oławskim przedstawia Tabela 6.

⁷ Strategia rozwoju miasta Oława. Perspektywa 2020, Oława 2014

⁸ Strategia rozwoju miasta i gminy Jelcz- Laskowice na lata 2007 - 2015, Jelcz-Laskowice - wrzesień 2007

⁹ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Oławskiego na lata 2018-2023, Oława 2017;

https://starostwo.olawa.pl/strona-4-powiat_olawski.html; Gmina Oława;

http://www.gminaolawa.pl/index.php/dla_inwestorow; <https://www.um.olawa.pl/miasto/przedsiębiorczosc-i-inwestycje/strefa-ekonomiczna>; <http://www.jelcz-laskowice.pl/pl/strony/1074.inwestorzy-wsse.html>

¹⁰ Dach, Z., red., Rynek pracy w Polsce. Aspekty ekonomiczne - społeczne, Wyd. Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2008, s. 34

¹¹ W. Jaromłowicz, B. Woźniak, Polityka państwa wobec bezrobocia, Zeszyty Naukowe PTE 2006, nr 4

W badanym okresie utrzymuje się tendencja spadkowa stopy bezrobocia w kraju. W 2012 w Polsce wskaźnik był na poziomie 13,4% i obniżył się w ciągu pięciu badanych lat do poziomu 8,2%.

Tabela 6. Stopa bezrobocia w powiecie oławskim w latach 2012 i 2016

Wyszczególnienie	Ogółem		Ogółem (Polska = 100)	
	2012	2016	2012	2016
	[%]	[%]	[%]	[%]
POLSKA	13,4	8,2	100,0	100,0
DOLNOŚLĄSKIE	13,5	7,2	100,7	87,8
Powiat oławski	11,9	7,0	88,8	85,4

Źródło: Bank danych lokalnych GUS, stan na dzień 31 XII 2016

Poziom stopy bezrobocia w powiecie oławskim jest niższy niż poziom wskaźnika dla kraju oraz dla województwa dolnośląskiego - w 2016 roku stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 7%, podczas gdy w województwie dolnośląskim poziom wskaźnika był o 0,2 pkt% wyższy. Wskaźnik stopy bezrobocia obniżył się w powiecie oławskim w ciągu pięciu badanych lat o 4,9 pkt %, co wskazuje na szybkie tempo przekształceń społeczno - gospodarczych.

Szczegółowe dane dotyczące struktury bezrobocia w powiecie oławskim prezentują Tabele 7 - 9.

Tabela 7. Bezrobocie w powiecie oławskim według wykształcenia i płci w latach 2012 i 2016

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem		wyższe		policealne, średnie zawodowe		średnie ogólnokształcące		zasadnicze zawodowe		gimnazjalne i poniżej	
	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016
Ogółem	3 863	2 543	369	266	837	512	448	277	973	621	1 236	867
W tym kobiety %	48,07	48,33	68,29	74,81	58,30	57,81	66,07	61,73	36,18	35,75	37,94	39,33
Udział w ogóle bezrobotnych %	100	100	9,55	10,46	21,67	20,13	11,60	10,89	25,19	24,42	32,00	34,09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, stan na dzień 31 XII 2016

W 2016 roku w powiecie oławskim zarejestrowanych było 2543 bezrobotnych, z czego 48,3% stanowiły kobiety. Obserwuje się ubytek liczby bezrobotnych w powiecie o 34,1 pkt%. Udział kobiet wzrósł w grupie bezrobotnych z wykształcenie wyższym oraz gimnazjalnym i poniżej, natomiast obniżył się w grupie bezrobotnych z wykształceniem policealnym zawodowym, średnim ogólnokształcącym oraz zasadniczym zawodowym. Najwięcej bezrobotnych posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej (34,09%) oraz zasadnicze zawodowe (24,42%). Najmniej bezrobotnych jest w grupie osób legitymujących się wykształceniem wyższym (10,46%) oraz średnim ogólnokształcącym (10,89%).

Tabela 8. Bezrobocie w powiecie oławskim według wieku i płci w latach 2012 i 2016

Wyszczególnienie		ogółem	W tym kobiety %	Udział kategorii wiekowej w ogóle bezrobotnych %
Bezrobotni ogółem	2012	3863	48,1	100
	2016	2543	48,3	100
24 lata i mniej	2012	696	50,7	18,0

PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY
W POWIECIE OŁAWSKIM NA LATA 2018-2023

Wyszczególnienie		ogółem	W tym kobiety %	Udział kategorii wiekowej w ogóle bezrobotnych %
25 i więcej	2016	260	50,4	10,2
	2012	3167	47,5	82,0
	2016	2283	48,1	89,8
25-34	2012	1085	58,2	28,1
	2016	662	61,3	26,0
35-44	2012	730	45,9	18,9
	2016	573	54,3	22,5
45-54	2012	735	44,9	19,0
	2016	453	41,7	17,8
55 i więcej	2012	617	33,5	16,0
	2016	595	32,3	23,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, stan na dzień 31 XII 2016

W 2016 roku ponad jedna trzecia bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie oławskim nie przekroczyła 34 roku życia (36,2%). Obserwuje się poprawę sytuacji w stosunku do roku 2012, w którym udział młodych bezrobotnych w ogóle osób poszukujących pracy był na poziomie 46,1%. Obserwuje się wzrost udziału kobiet wśród bezrobotnych w powiecie (0,2 pkt%). Na wynik ten wpływa znaczący wzrost udziału bezrobotnych kobiet w wieku 35 - 44 (przyrost o 8,4 pkt%). Znaczącą grupę bezrobotnych w powiecie stanowią osoby w wieku 55 lat i więcej (23,4%) oraz 35- 44 (22,5%). Najmniej bezrobotnych ma od 45 do 54 lat (17,8%).

Tabela 9. Bezrobotni powiecie oławskim według czasu pozostawania bez pracy i płci w roku 2016

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem		3 miesiące i mniej		3 - 6 miesięcy		6 - 12 miesięcy		powyżej 12 miesięcy		12 - 24 miesięcy		powyżej 24 miesięcy	
	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016
ogółem	3 863	2 543	1 249	665	588	362	626	457	1 400	1 059	707	418	693	641
W tym kobiety %	48,1	48,3	45,7	45,7	47,4	51,1	43,9	48,4	52,3	49,0	51,6	46,9	53,0	50,4
Udział w ogóle bezrobotnych %	100	100	32,3	26,2	15,2	14,2	16,2	18,0	36,2	41,6	18,3	16,4	17,9	25,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, stan na dzień 31 XII 2016

Największą grupę bezrobotnych stanowią osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy (41,6%) oraz do 3 miesięcy (26,2%). Wśród poszukujących pracy w tych kategoriach przeważają mężczyźni - w 2016 roku stanowili oni 54,3% bezrobotnych poszukujących pracy do 3 miesięcy oraz 51% bezrobotnych poszukujących pracy powyżej 12 miesięcy. Największy odsetek kobiet pozostaje bez pracy od 3 do 6 miesięcy (51,1%).

Tabela 10. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie oławskim

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych	Udział %
Ogółem	1892	100,00%
do 30 roku życia	503	26,6%
długotrwale bezrobotni	1254	66,3%

powyżej 50 roku życia	743	39,3%
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	250	13,2%
niepełnosprawni	148	7,8%
bez kwalifikacji zawodowych	861	45,5%
bez doświadczenia zawodowego	426	22,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, stan na dzień 30 IX 2017

Pod koniec III kwartału 2017 roku w powiecie oławskim 82,4% ogółu bezrobotnych stanowiły osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Wśród nich najwięcej było osób długotrwale bezrobotnych (66,2%). 45,5% tej grupy stanowiły osoby bez kwalifikacji zawodowych, a dwóch na pięciu bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji to osoby powyżej 50 roku życia. Osoby do 30 roku życia stanowiły ¼ grupy (26,6%).

Istotne z punktu widzenia polityki społecznej prowadzonej na obszarze powiatu jest wsparcie osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Działania mające przyczynić się do realizacji założonego celu obejmują m.in. utworzenie zakładu aktywności zawodowej oraz wsparcie osób niepełnosprawnych w uzyskiwaniu wykształcenia wyższego i kwalifikacji zawodowych¹². Tabela 10 przedstawia dane dotyczące ofert pracy według grup osób w powiecie oławskim w latach 2012 i 2016.

Tabela 11. Oferty pracy wg grup osób

1. Oferty ogółem		2. Oferty dla niepełnosprawnych		Udział 2 w 1 [%]		Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych na 1000 bezrobotnych niepełnosprawnych	
2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016
29	558	8	34	27,6	6,1	40	228

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, stan na dzień 31 XII 2016

W 2016 roku wśród 558 ofert pracy 34 skierowanych było do osób niepełnosprawnych. Obserwuje się znaczny wzrost ofert pracy dla osób niepełnosprawnych w przeliczeniu na 1000 bezrobotnych niepełnosprawnych - z poziomu 40 w roku 2012 do 228 ofert w roku 2016.

Kształcenie

Jakość kształcenia w powiecie oławskim koncentruje uwagę władz lokalnych, ze względu na szerokie powiązania edukacji z rynkiem pracy, gospodarką, poziomem i jakością życia mieszkańców. Do działań priorytetowych należą m.in. rozwój placówek edukacyjnych w zakresie poprawy ich stanu technicznego oraz wyposażenia w pomoce dydaktyczne i nowoczesne technologie, rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych, rozwój poradnictwa edukacyjno-zawodowego czy programów edukacyjnych z naciskiem na współpracę, kreatywność i odpowiedzialność¹³. Dostrzega się także konieczność uzupełniania luki pomiędzy potrzebami rynku pracy a możliwościami systemu edukacji

¹² Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Oławskiego na lata 2018-2023, Oława 2017

¹³ Strategia rozwoju miasta Oława. Perspektywa 2020, Oława 2014

ponadgimnazjalnej zawodowej, oraz istotność pozyskiwania przedsiębiorstw dla realizacji działań edukacyjnych pod kątem zatrudnienia¹⁴.

W 2016 roku w powiecie oławskim funkcjonowało 5 zasadniczych szkół zawodowych, 3 technika, 6 szkół ogólnokształcących oraz 12 gimnazjalnych. W tabelach 11 - 14 przedstawione zostały dane dotyczące tych placówek w powiecie oławskim i jego poszczególnych gminach.

Tabela 12. Zasadnicze szkoły zawodowe i szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne w powiecie oławskim w latach 2012 i 2016

Wyszczególnienie	ogółem		uczniowie		absolwenci	
	2012	2016	2012	2016	2012	2016
	[ob.]	[ob.]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
Powiat oławski	4	5	332	334	150	75
Oława - miasto	3	4	201	231	122	75
Jelcz-Laskowice - miasto	1	1	131	103	28	0

Źródło: Bank danych lokalnych GUS, stan na dzień 31 XII 2016

W 2016 roku w powiecie oławskim w 5 zasadniczych szkołach zawodowych (obejmujących także szkoły ponadgimnazjalne specjalne przysposabiające do pracy oraz zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych) uczyło się 334 uczniów, z czego 22,4% stanowili absolwenci. W ciągu pięciu lat przybyła jedna placówka kształcenia zawodowego - podmiot został utworzony na terenie gminy miejskiej Oława, w której jednocześnie znajduje się większość szkół zawodowych działających na terenie powiatu - 80%. Jedna placówka funkcjonuje w mieście Jelcz - Laskowice. W badanym okresie w Oławie obserwuje się przyrost liczby uczniów o 14,9 pkt% (30 osób), w Jelcz - Laskowicach miał natomiast miejsce ubytek liczby uczniów o 21,3 pkt% (28 osób).

Tabela 13. Szkoły średnie zawodowe razem w powiecie oławskim w latach 2012 i 2016

Wyszczególnienie	technika (wraz z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe)		uczniowie		absolwenci		odsetek uczniów wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych ogółem	
	2012	2016	2012	2016	2012	2016	2012	2016
	[ob.]	[ob.]	[os.]	[os.]	[os.]	[os.]	[%]	[%]
Powiat oławski	3	3	1 019	1 036	226	213	38,2	48,0
Oława - miasto	2	2	911	939	197	194	39,6	49,8
Jelcz-Laskowice - miasto	1	1	108	97	29	19	29,6	35,4

Źródło: Bank danych lokalnych GUS, stan na dzień 31 XII 2016

Na badanym obszarze w 2016 roku działały 3 szkoły średnie zawodowe, obejmujące technika i licea profilowane. W powiecie oławskim nie funkcjonują licea profilowane. W technikach kształciło się zatem 1036 uczniów, z czego 213 stanowili absolwenci (20,5%). W mieście Oława znajdują się 2 placówki kształcenia na poziomie średnim zawodowym, w mieście Jelcz - Laskowice jedna. W badanym okresie wzrosło zainteresowanie uczniów kształceniem w technikach - niemal potowa

¹⁴ Powiat Oławski - Strategia Rozwoju Powiatu na lata 2006-2015

absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w powiecie wybiera kształcenie w technikum na dalszy etap edukacji. W 2012 roku 38,2% uczniów szkół ponadgimnazjalnych w powiecie zdecydowało się na kontynuację nauki w technikum, podczas gdy w roku 2016 wskaźnik ten wzrósł do poziomu 48%.

Tabela 14. Szkoły ogólnokształcące razem

Wyszczególnienie	ogółem		uczniowie		absolwenci	
	2012	2016	2012	2016	2012	2016
	[ob.]	[ob.]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
Powiat oławski	15	6	1 314	790	407	245
Oława - miasto	11	5	1 188	716	359	217
Jelcz-Laskowice - miasto	4	1	126	74	48	28

Źródło: Bank danych lokalnych GUS, stan na dzień 31 XII 2016

W 2016 roku w powiecie oławskim funkcjonowało 6 liceów ogólnokształcących razem, obejmujących także licea ogólnokształcące dla dorosłych i uzupełniające licea ogólnokształcące dla młodzieży i dorosłych, w których kształciło się 790 uczniów, z czego 31% (245 osób) stanowili absolwenci. W Oławie zlokalizowanych jest 5 takich placówek, natomiast 1 funkcjonuje w Jelcz - Laskowicach. Obserwuje się znaczny ubytek liczby szkół ogólnokształcących w powiecie - w ciągu pięciu lat ubyło 9 placówek, z czego 6 zlokalizowanych było w Oławie, 3 w Jelczu - Laskowicach. W badanym okresie ubytek liczby uczniów wyniósł 39,8 pkt%, czyli 524 słuchaczy.

Tabela 15. Szkoły gimnazjalne

Wyszczególnienie	ogółem		uczniowie		absolwenci	
	2012	2016	2012	2016	2012	2016
	[ob.]	[ob.]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
Powiat oławski	11	12	2 193	1 988	678	728
Oława - miasto	5	6	1 311	1 176	387	422
Domaniów	2	2	190	173	62	60
Jelcz-Laskowice - miasto	2	2	483	472	156	182
Jelcz-Laskowice - obszar wiejski	1	1	90	60	30	23
Oława - obszar wiejski	1	1	119	107	43	41

Źródło: Bank danych lokalnych GUS, stan na dzień 31 XII 2016

W 2016 roku w powiecie oławskim funkcjonowało 12 szkół gimnazjalnych, w których kształciło się 1988 uczniów, z czego 728 stanowili absolwenci. Obserwuje się zwiększenie liczby placówek kształcenia gimnazjalnego o 1 - podmiot utworzono w mieście Oława. W badanym okresie w powiecie oławskim miał miejsce ubytek gimnazjalistów o 9,34 pkt%. We wszystkich gminach obserwuje się zmniejszenie liczby uczniów, największe w gminie wiejskiej Jelcz - Laskowice (33,3 pkt%) oraz gminie miejskiej i wiejskiej Oława (ponad 20,3 pkt%), najmniejszy na obszarze gminy miejskiej Jelcz - Laskowice (2,28 pkt%).

Zmniejszenie luki między potrzebami rynku pracy a możliwościami systemu edukacji i dopasowanie oferty kształcenia do potrzeb pracodawców wymaga obserwacji rynku pracy. Istotny wskaźnik w tym zakresie, zarówno dla władz lokalnych, szkolnictwa jak i bezrobotnych, stanowi barometr zawodów. Jest to prezentacja wyników badania popytu na pracę, przeprowadzanego rokrocznie przez

ekspertów. Sytuacja w niektórych zawodach może się zmieniać w zależności od uwarunkowań rynkowych. Tabela 14 przedstawia dane dotyczące zawodów deficytowych w powiecie oławskim w 2017 roku.

Tabela 16. Zawody deficytowe w powiecie oławskim w 2017 roku

Architekci krajobrazu	Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
Betoniarze i zbrojarze	Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru
Blacharze i lakiernicy samochodowi	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
Brukarze	Operatorzy obrabiarek skrawających
Ceramicy i rzemieślnicy obróbki szkła	Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych
Cieśle i stolarze budowlani	Opiekunki dziecięce
Cukiernicy	Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej
Dekarze i blacharze budowlani	Pedagodzy
Diagności samochodowi	Piekarze
Filolodzy i tłumacze	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków
Fizjoterapeuci i masażyści	Pomoce kuchenne
Fryzjerzy	Posadzkarze
Gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy	Pracownicy ds. jakości
Graficy komputerowi	Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
Inspektorzy nadzoru budowlanego	Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych
Inżynierowie elektrycy i energetycy	Pracownicy ochrony fizycznej
Inżynierowie mechanicy	Pracownicy poligraficzni
Kamieniarze	Pracownicy przetwórstwa metali
Kierowcy autobusów	Projektanci i administratorzy baz danych, programiści
Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	Przedstawiciele handlowi
Kierownicy budowy	Psycholodzy i psychoterapeuci
Kierownicy ds. produkcji	Recepcjoniści i rejestratorzy
Kosmetyczki	Robotnicy leśni
Krawcy i pracownicy produkcji odzieży	Robotnicy obróbki drewna i stolarze
Kucharze	Samodzielni księgowi
Lakiernicy	Spawacze
Magazynierzy	Specjaliści ds. finansowych
Mechanicy maszyn i urządzeń	Specjaliści ds. organizacji produkcji
Monterzy elektronicy	Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji
Monterzy instalacji budowlanych	Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki
Monterzy konstrukcji metalowych	Specjaliści telekomunikacji
Monterzy maszyn i urządzeń	Sprzątaczk i pokojowe
Murarze i tynkarze	Sprzedawcy i kasjerzy
Nauczyciele języków obcych i lektorzy	Szefowie kuchni
Nauczyciele nauczania początkowego	Ślusarze
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu	Technicy budownictwa
Nauczyciele przedmiotów zawodowych	Technicy elektrycy
Nauczyciele przedszkoli	Technolodzy robót wykończeniowych w budownictwie
Nauczyciele szkół specjalnych	Terapeuci zajęciowi

Źródło: barometrzwodow.pl

W powiecie oławskim zgłaszane jest zapotrzebowanie zarówno na profesje wymagające wyższego wykształcenia i doświadczenia (architekci krajobrazu, graficy komputerowi, projektanci i administratorzy baz danych, czy specjaliści elektroniki, automatyki, robotyki), zawody wymagające znajomości danego rzemiosła (brukarze, cukiernicy, krawcy i pracownicy produkcji odzieży, kosmetyczki, spawacze), jak i zawody o prostszych wymaganiach kwalifikacyjnych (magazynierzy, sprzedawcy i kasjerzy). Stosunkowo duży odsetek zawodów deficytowych w powiecie stanowią te związane z kształceniem młodzieży i dorosłych i prowadzeniem placówek edukacyjnych - poszukiwani są nauczyciele języków obcych i lektorzy, nauczyciele nauczania początkowego, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, nauczyciele przedmiotów zawodowych, nauczyciele przedszkoli, nauczyciele szkół specjalnych, pedagodzy, psychologowie i psychoterapeuci. Badanie dostarcza szeroki zakres zawodów zrównoważonych oraz wymienia 4 zawody nadwyżkowe: ekonomiści, mechanicy pojazdów samochodowych, pracownicy ds. budownictwa drogowego, specjaliści technologii żywności i żywienia.

Podsumowanie

Liczba ludności powiatu oławskiego rośnie. W 2016 roku mieszkańców było o 1,06 pkt% więcej niż w roku 2012. Na wynik ten składa się przyrost ludności w mieście Oława (2,13 pkt%) oraz w gminie wiejskiej Jelcz - Laskowice (1,78 pkt%) i gminie wiejskiej Oława (0,77 pkt%). Prognoza wskaźnika salda migracji wewnętrznych wskazuje na to, że do 2025 roku liczba osób decydujących się na meldunek w powiecie będzie przeważać nad liczbą osób emigrujących do innych powiatów. Saldo migracji zagranicznych będzie utrzymywać się natomiast na ujemnym poziomie.

Gospodarka powiatu oławskiego jest skoncentrowana wokół branż takich jak handel, budownictwo, przetwórstwo przemysłowe oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. W 2016 roku na badanym obszarze funkcjonowało 7639 podmiotów gospodarczych, czyli o 5,5 pkt % więcej niż w roku 2012 (412 podmiotów). Znaczna część (ponad 65%) przedsiębiorstw jest zlokalizowana w gminie miejskiej i wiejskiej Oława.

Dominującym sektorem działalności przedsiębiorstw powiatu oławskiego są usługi - 73% przedsiębiorstw ogółem. Kolejnym obszarem koncentrującym przedsiębiorców jest przemysł i budownictwo - 26% podmiotów gospodarczych ogółem. Znikome znaczenie dla gospodarki powiatu ma rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, z którymi wiąże się działalność zaledwie 1% podmiotów gospodarczych badanego obszaru.

Fundamentem gospodarki regionu są mikroprzedsiębiorstwa, które stanowią 96,3% ogółu podmiotów gospodarczych. W okresie od 2012 do 2016 roku przybyło 395 tych podmiotów.

Rozwojowi przedsiębiorczości w regionie sprzyja utworzenie podstref Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej: Jelcz - Laskowice oraz Oława. Korzystne położenie powiatu oławskiego oraz obecność

atrakcyjnych terenów inwestycyjnych, wraz z działaniami nakierowanymi na rozwój przedsiębiorczości stanowią przesłankę dla prognozy dalszego rozwoju gospodarczego obszaru¹⁵.

Stopa bezrobocia w powiecie oławskim jest stosunkowo niska. W 2016 roku wynosiła 7%, co stanowiło 85,4% poziomu tego wskaźnika dla Polski. Wskaźnik stopy bezrobocia obniżył się w powiecie w ciągu pięciu badanych lat o 4,9 pkt %, co wskazuje na szybkie tempo przekształceń społeczno - gospodarczych.

W 2016 roku w powiecie oławskim zarejestrowanych było 2543 bezrobotnych, z czego 48,3% stanowiły kobiety. Obserwuje się ubytek liczby bezrobotnych w powiecie o 34,1 pkt% w badanym okresie. Najwięcej bezrobotnych posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej (34,09%) oraz zasadnicze zawodowe (24,42%). W 2016 roku ponad jedna trzecia bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie oławskim nie przekroczyła 34 roku życia (36,2%). Obserwuje się poprawę sytuacji w stosunku do roku 2012, w którym udział tych osób w ogóle osób bezrobotnych był na poziomie 46,1%. Największą grupę bezrobotnych stanowią osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy (41,6%) oraz do 3 miesięcy (26,2%). Wśród bezrobotnych w tych kategoriach przeważają mężczyźni.

W 2016 roku wśród 558 ofert pracy 34 skierowanych było do osób niepełnosprawnych. Obserwuje się znaczny wzrost ofert pracy dla osób niepełnosprawnych w przeliczeniu na 1000 bezrobotnych niepełnosprawnych - z poziomu 40 w roku 2012 do 228 ofert w roku 2016.

Podnoszenie jakości kształcenia i jego lepsze dopasowanie do potrzeb pracodawców, a także modernizacja infrastruktury szkolnej i posiadanie kadr dysponujących odpowiednimi kwalifikacjami stanowi jeden z priorytetowych obszarów polityki społeczno - gospodarczej na badanym obszarze. W 2016 roku w powiecie oławskim funkcjonowało 5 zasadniczych szkół zawodowych, 3 technika, 6 szkół ogólnokształcących oraz 12 gimnazjalnych. Obserwuje się znaczny ubytek liczby szkół ogólnokształcących w powiecie - w ciągu pięciu lat ubyło 9 placówek, z czego 6 zlokalizowanych było w Oławie, 3 w Jelcz - Laskowicach. Ubytek uczniów w liceach wyniósł w tym okresie 39,8 pkt%, czyli 524 słuchaczy.

Stosunkowo duży odsetek zawodów deficytowych w powiecie stanowią te związane z kształceniem młodzieży i dorosłych i prowadzeniem placówek edukacyjnych - poszukiwani są nauczyciele języków obcych i lektorzy, nauczyciele nauczania początkowego, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, nauczyciele przedmiotów zawodowych, nauczyciele przedszkoli, nauczyciele szkół specjalnych, pedagodzy, psychologowie i psychoterapeuci.

¹⁵ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Oławskiego na lata 2018-2023, Oława 2017

Wyniki badania na bezrobotnych

W ramach niniejszej analizy przeprowadzone zostało badanie ilościowe na 100 osobach bezrobotnych z terenu powiatu oławskiego.

Charakterystyka próby badawczej

45,4% badanych stanowiły kobiety. Większość ankietowanych (73,1%) to mieszkańcy miasta. Największą grupę ankietowanych stanowią osoby do 34 roku życia (44,4%) oraz osoby w wieku 35 - 44 lat (22,2%). Do grup osób bezrobotnych w wieku 45 - 54 lat oraz powyżej 55 lat należało odpowiednio po 16,7% respondentów.

Najwięcej badanych (38%) posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe. Kolejną znaczną grupę stanowią osoby posiadające wykształcenie policealne lub średnie zawodowe (19,4%) oraz gimnazjalne i poniżej (16,7%). Osoby legitymujące się wykształceniem średnim ogólnokształcącym stanowią 14,8% badanych. Dyplom uczelni wyższej posiada 11,1% osób biorących udział w badaniu.

W ramach charakterystyki respondentów poproszono również o wskazanie wyuczonego zawodu/profilu kształcenia. Uzyskano odpowiedź od 83,3% uczestników badania. Wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym 14,6% stanowią osoby posiadające kwalifikacje zawodowe związane z branżą gastronomiczną (cukiernik, kucharz). Odpowiednio po 4,8% osób posiada zawód lakiernika, krawcowej, ślusarza, kierowcy, murarza, czy kwalifikacje związane z obróbką skrawaniem. Wśród osób posiadających wykształcenie policealne lub średnie zawodowe największą grupę (19,04%) stanowią osoby posiadające kwalifikacje zawodowe związane z obróbką skrawaniem. Wśród osób z wykształceniem wyższym największą grupę stanowią ekonomiści (25%).

Biorąc pod uwagę status badanych można zauważyć, że największą grupę stanowią osoby bezrobotne do 30 roku życia (36,1%) oraz osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia (28,7%). Znaczna część biorących udział w badaniu to osoby bezrobotne długotrwale (9,3%) oraz osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (7,4%).

Sytuacja materialna i przyczyny zwolnienia

Dla 40,7% badanych głównym źródłem dochodu jest zasiłek dla bezrobotnych. 32,4% respondentów zadeklarowało, że utrzymuje się ze środków pieniężnych otrzymywanych od rodziny/znajomych, a kolejnych 11,1%, że głównym źródłem dochodu są oszczędności. 7,4% badanych zadeklarowało brak jakichkolwiek dochodów.

Miesięczny dochód netto nieprzekraczający 500 zł uzyskuje 34,3% respondentów. Dla 31,5% ogółu badanych miesięczny dochód netto wynosi od 500 do 1000 zł, natomiast dla 7,4% respondentów mieści

się on w przedziale od 1500 do 2000 zł. Niecały 1% badanych (0,9%) uzyskuje dochód na poziomie 2500 - 3000 zł. Znaczna część badanych (15,7%) odmówiła udzielenia odpowiedzi.

Wśród badanych bezrobotnych przeważającą część (63%) stanowią osoby pozostające bez pracy poniżej 3 miesięcy. Nieco więcej niż jedna piąta respondentów (20,4%) pozostaje bez pracy 3 - 6 miesięcy. Najmniej osób wśród ankietowanych poszukuje pracy 12 - 24 miesięcy (2,8%).

W trakcie badania udało się również ustalić, że 33,3% respondentów posiada staż pracy powyżej 20 lat. Kolejną znaczną grupę stanowią osoby posiadające staż pracy od 1 roku do 5 lat (19,4%), oraz osoby posiadające staże pracy od 11 do 20 lat (16,7%). Brak stażu pracy zadeklarowało 12% ogółu respondentów.

Główną przyczyną utraty ostatnio wykonywanej pracy było zwolnienie na własną prośbę (25,9%) oraz nieprzedłużenie umowy zawartej na czas określony (13,9%). W przypadku 9,3% badanych powodem utraty pracy była konieczność opieki nad dzieckiem. Taka sama ilość respondentów (9,3%) utraciła pracę w wyniku zwolnień grupowych. Odpowiednio po 6,5% respondentów utraciło zatrudnienie w wyniku choroby oraz ogłoszenia upadłości przez przedsiębiorstwo.

Charakterystyka osób bezrobotnych pod kątem aktywnego poszukiwania pracy

Respondentów zapytano czy aktualnie poszukują pracy. Na tak sformułowane pytanie 78,7% bezrobotnych odpowiedziało twierdząco. Respondenci, którzy aktualnie nie poszukują pracy, zostali poproszeni o wskazanie przyczyn. Ponad połowie badanych (52,2%) nie pozwala na to opieka nad dzieckiem/członkiem rodziny. W przypadku 30,4% badanych chodzi o zły stan zdrowia.

Na pytanie o przyczynę rejestracji w Urzędzie Pracy 75,9% badanych wskazało na aktywne poszukiwanie pracy. Dla 46,3% osób istotne jest również uzyskanie ubezpieczenia zdrowotnego, natomiast dla 48,1% uzyskanie świadczeń. Na powody takie jak poradnictwo zawodowe, uzyskanie dostępu do szkoleń czy pomoc w założeniu własnej działalności gospodarczej wskazało 7,4% respondentów.

Z badania wynika, że w celu zdobycia informacji o ofertach pracy badani najczęściej korzystają z Internetu (95,3%) oraz z pomocy Powiatowego Urzędu Pracy (90,6%). Warto zwrócić uwagę, że ponad połowa bezrobotnych (57,6%) w celu zdobycia informacji udaje się bezpośrednio do potencjalnych pracodawców. Istotna jest również pomoc znajomych, rodziny, o której wspomina 52,9% respondentów.

W celu dokonania oceny zjawiska szarej strefy na rynku pracy w powiecie oławskim badani bezrobotni zostali zapytani o pracę bez umowy („na czarno”). Większość ankietowanych (65,7%) nie otrzymało nigdy takiej propozycji pracy, natomiast wśród osób, które miały styczność z tym zjawiskiem, 81,1% zdecydowało się na podjęcie zajęcia.

Wykorzystywane środki transportu

Z przeprowadzonej analizy wynika, że 63,9% badanych posiada prawo jazdy. Wśród tych osób niewiele ponad połowa (53,7%) najczęściej przemieszcza się samochodem. Niemal jedna piąta bezrobotnych wskazała, że najczęściej przemieszcza się pieszo (17,6%), natomiast 15,7% wskazała na autobus. Znaczna część (14%) respondentów najczęściej używa roweru jako środka komunikacji.

Większość uczestników badania (83,3%) podjęłaby pracę poza miejscem zamieszkania, gdyby wiązało się to z koniecznością dojazdów. Więcej niż co czwarty respondent (27,8%) jest w stanie poświęcić na dojazd do pracy więcej niż pół godziny.

Gotowość do podjęcia pracy/ oczekiwania finansowe

Ponad połowa badanych (56,5%) nie byłaby skłonna podjąć pracy w systemie trzymianowym. Większość ankietowanych (68,5%) byłaby skłonna podjąć pracę natychmiast, natomiast 9,3% bezrobotnych potrzebowałoby na to działanie do dwóch tygodni.

Najwięcej uczestników badania chciałoby zarabiać od 2500 do 3000 zł netto (43,5%). Kolejne 30,6% oczekiwałoby wynagrodzenia w wysokości od 2000 do 2500 zł. Oczekiwane zarobki na poziomie 1500 - 2000 zł netto wskazało 10,2% badanych. Tyle samo respondentów chciałoby otrzymywać pensję wyższą niż 3000 zł netto.

Minimalny poziom wynagrodzenia, za jaki badani byliby w stanie podjąć zatrudnienie został wskazany na poziomie 2000 - 2500 zł netto przez 36,1% respondentów. Kolejne 26,9% zdecydowałoby się na pracę za 1500 - 2000 zł netto. Tyle samo osób wskazało 2500 - 3000 zł netto. Wynagrodzenie niższe niż 1500 zł netto zaakceptowałoby 5,6% badanych.

Najczęstszymi barierami wskazanymi przez bezrobotnych jako utrudniające uzyskanie zatrudnienia są: wiek (22,2%), zbyt krótki staż pracy (15,7%), zbyt niski poziom oferowanego wynagrodzenia (15,7%), opieka nad członkiem rodziny/dzieckiem (10,2%), choroba (10,2%), brak ofert pracy na rynku (9,3%). Niemal co trzeci respondent nie dostrzega żadnych barier (27,8%).

Do cech, które zdaniem respondentów są pożądane przez pracodawców, najwięcej badanych zaliczyło sumienność i obowiązkowość (86,1%). Wiele osób wskazało również na samodzielność (77,8%) oraz motywację do pracy (75%).

Dokonując analizy cech posiadanych przez badanych, można zauważyć, że są one w pewnym stopniu zbieżne z tymi, które ich zdaniem są pożądane przez pracodawców - najwięcej bezrobotnych wskazało sumienność i obowiązkowość (59,3%) oraz motywację do pracy (52,8%). Samodzielność została wskazana przez dość niski odsetek badanych (36,1%).

Swoje szanse na znalezienie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy 45,4% respondentów oceniło jako przeciętne. Kolejne 19,4% badanych oceniło swoje szanse jako małe, a 11,1% jako bardzo małe. Niemal co czwarty respondent (24,1% badanych) ocenia swoje szanse jako duże lub bardzo duże.

Współpraca osób bezrobotnych z Powiatowym Urzędem Pracy

Najwięcej ankietowanych do tej pory korzystało z poradnictwa zawodowego (27 wskazań), kursów i szkoleń (5 wskazań) oraz staży/ bonów stażowych (5 wskazań).

Spośród oferowanych przez urząd pracy form wsparcia, największym zainteresowaniem cieszy się pośrednictwo pracy, które wskazało 71,1% respondentów. Pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy oczekuje 67,6% badanych, natomiast 61,1% liczy na wsparcie w formie świadczeń. Kolejnych 35,2% badanych jest zainteresowanych szkoleniami i bonami szkoleniowymi.

Wśród osób zainteresowanych szkoleniami największą popularnością cieszyły się kolejno szkolenia: z obsługi wózków widłowych (31,6%), kurs prawa jazdy (31,6%), szkolenie z obsługi urządzeń biurowych (26,3%), z księgowości/rachunkowości (26,3%), spawania (15,8%), obsługi kas fiskalnych (15,8%) oraz obsługi urządzeń biurowych (15,8%).

Wyniki badania na przedsiębiorcach

W ramach analizy lokalnego rynku pracy w powiecie oławskim przeprowadzone zostało badanie ilościowe, którym objęto 101 osób reprezentujących przedsiębiorstwa prowadzące swą działalność na terenie powiatu.

Charakterystyka próby badawczej

Większość badanych przedsiębiorstw należy do sektora prywatnego (87,1%). Ponad połowa podmiotów zlokalizowana jest na terenie miasta Oława (50,5%). Co czwarte przedsiębiorstwo funkcjonuje na obszarze miasta i gminy Jelcz - Laskowice (25,7%), natomiast niemal co dziesiąte na terenie gminy Domaniów (8,9%).

Ponad połowa respondentów (52,5%) reprezentuje sektor mikroprzedsiębiorstw, zatrudniających do 9 pracowników. Co trzeci badany podmiot zatrudnia od 10 - 49 pracowników (32,7%).

Największy odsetek badanych podmiotów działa w sekcji G - handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów (21,8%), sekcji F - budownictwo (15,8%) oraz sekcji H - transport i gospodarka magazynowa (15,8%). Więcej niż co dziesiąty podmiot działa w sekcji I związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (10,9%).

Kondycja przedsiębiorstw

Większość respondentów ocenia kondycję swojego przedsiębiorstwa bardzo dobrze (51,5%) lub raczej dobrze (44,6%). Zaledwie 2% badanych negatywnie oceniło stan przedsiębiorstwa. W opinii 72,3% badanych w ciągu ostatnich 12 miesięcy kondycja ich przedsiębiorstwa polepszyła się, natomiast według 24,8% badanych kondycja nie uległa zmianie.

Istotną kwestią w kontekście kondycji ekonomicznej przedsiębiorstw jest zdolność do realizacji inwestycji. W większości przedsiębiorstw (50,5%) nie planuje się żadnych inwestycji w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Znaczna część respondentów (43,6%) zadeklarowała że planowane są inwestycje, które będą miały wpływ na wzrost zatrudnienia.

Popyt na pracowników

Zdecydowana większość przedsiębiorców poszukuje obecnie pracowników (84,2%). Do powodów zwiększania zatrudnienia najczęściej zaliczano: konieczność uzupełnienia liczby pracowników wynikającą z przechodzenia na renty, emerytury itp. (65,9%), czy wynikającą z płynności, np. zwolnień, zmiany pracodawcy (58,8%). Znaczna część przedsiębiorców planuje zatrudnienie ze względu na wzrost sprzedaży produktów/ usług (35,3%) czy zakup nowych maszyn i urządzeń (25,9%).

Przedsiębiorcy wykazują największe zapotrzebowanie na pracowników o kwalifikacjach zawodowych w następujących dziedzinach: pracownik produkcji (65 wskazań), kierowca (49 wskazań), robotnik budowlany (28 wskazań), sprzedawca (16 wskazań), murarz (13 wskazań).

W ciągu najbliższych 12 miesięcy 3% pracodawców zamierza zatrudnić nowych pracowników. Możliwość taką wykluczyło 40,6% badanych, natomiast 56,4% respondentów nie potrafi określić polityki zatrudnienia we wskazanym okresie czasu. Wśród pracodawców planujących zatrudnienie, prognozuje się zapotrzebowanie na kierowców, kombajnistów i hydraulika.

Niemal połowa badanych przedsiębiorstw zatrudnia cudzoziemców (48,5%), z czego 98% z powodu braku polskich pracowników gotowych podjąć pracę. Do przyczyn zatrudniania obcokrajowców zaliczono także niższe oczekiwania płacowe (24,5%) oraz większą dyspozycyjność pracowników z zagranicy (24,5%). Najczęściej zatrudniani są obywatele Ukrainy.

Sposoby poszukiwania pracowników

Niemal wszyscy właściciele przedsiębiorstw (99%) podczas poszukiwania pracowników zamieszczają ogłoszenia w Internecie. Większość deklaruje także wykorzystywanie dostarczanych bezpośrednio do przedsiębiorcy podań o pracę (91,1%). Wielu przedsiębiorców korzysta z usług Powiatowego Urzędu Pracy (87,1%) oraz z rekomendacji pracowników/ znajomych/ członków rodziny (83,2%).

Pożądane kompetencje/kwalifikacje oraz trudności podczas rekrutacji

Rozwój firm uwarunkowany jest w głównej mierze dostępnością do wykwalifikowanej kadry. Trudności w znalezieniu odpowiednich pracowników na lokalnym rynku pracy dostrzega 84,2% ankietowanych. Najczęściej są one związane z brakiem u pracowników odpowiednich kwalifikacji/ umiejętności (64,7%) oraz ze zbyt dużymi oczekiwaniami finansowymi (54,1%).

W opinii 73,3% pracodawców na lokalnym rynku pracy brakuje pracowników w określonych zawodach, zwłaszcza kierowcy (37 wskazań), sprzedawcy (8 wskazań), budowlanka (6 wskazań), czy murarza (5 wskazań). Przedsiębiorcy dostrzegają też deficyt takich profesji jak: cukiernik, cieśla, brukarz czy nauczyciel.

Przy rekrutacji pracowników dla większości pracodawców najważniejsze są kwalifikacje zawodowe starających się o pracę (73,3%). Duże znaczenie mają także doświadczenie zawodowe (34,7%) oraz staż pracy (30,7%). Co piąty przedsiębiorca podczas procesu rekrutacji bierze pod uwagę cechy osobowości pracownika (20,8%).

Wśród kompetencji twardych istotnych z punktu widzenia specyfiki przedsiębiorstwa, dla większości respondentów liczy się umiejętność obsługi maszyn i urządzeń produkcyjnych (57,4%). Ważna jest

także umiejętność obsługi komputera (32,7%), posiadanie prawa jazdy kategorii B (16,8%) czy znajomość programów komputerowych (16,8%).

W opinii badanych pracodawców najbardziej pożądane cechy u pracowników to sumienność, obowiązkowość oraz motywacja do pracy - taką odpowiedź wskazali niemal wszyscy badani. Istotne dla pracodawców są także samodzielność pracowników (84,2%), umiejętność pracy zespołowej (80,2%) oraz kreatywność, pomysłowość (70,3%). Do cech, których brakuje pracownikom badani przedsiębiorcy zaliczyli przede wszystkim sumienność, obowiązkowość (63,4% ogółu wskazań) oraz samodzielność (41,6% ogółu wskazań).

Zwolnienia pracowników

W ciągu najbliższych 12 miesięcy 3% badanych przedsiębiorców planuje przeprowadzić zwolnienia. Przedsiębiorstwa motywują decyzje głównie sezonowością zatrudnienia oraz spadkiem obrotów i złą kondycją finansową firmy. Planowana redukcja zatrudnienia dotyczy stanowisk takich jak sprzedawca, kierowca samochodu ciężarowego, kasjer.

Ocena lokalnego rynku pracy

Badani przedsiębiorcy zostali poproszeni o ocenę skali zjawiska „szarej strefy” w powiecie oławskim. Znaczna grupa przedsiębiorców uważa skalę zjawiska za bardzo małą (32,7%) lub małą (22,8%). Za przeciętny problem szarej strefy w powiecie uznało 14,9% respondentów, natomiast 29,7% dostrzega dużą skalę zjawiska.

Współpraca z PUP

Na pytanie o współpracę z powiatowym urzędem pracy 91,1% przedsiębiorców odpowiedziało twierdząco. Wszyscy ci przedsiębiorcy korzystali z pośrednictwa pracy jako formy wsparcia urzędu. Niektórzy przedsiębiorcy zdecydowali się także na: przyjęcie pracownika na staż (12%), szkolenia (6,5%), bon zatrudnieniowy (6,5%).

Obszary problemowe na lokalnym rynku pracy

Przeprowadzona analiza powiatu oławskiego w obszarach takich jak: demografia, kształcenie, przedsiębiorczość oraz bezrobocie, pozwoliła zidentyfikować obszary problemowe występujące na lokalnym rynku pracy. Wśród zidentyfikowanych problemów można wyróżnić następujące:

- **Niekorzystne prognozowane procesy demograficzne** - prognozowana liczby ludności do 2025 roku wskazuje na znaczny przyrost ludności w wieku poprodukcyjnym. Taka sytuacja stanowi niekorzystną prognozę demograficzno-gospodarczą dla powiatu. Powiat oławski w kolejnych latach będzie borykał się z problemem postępującego procesu starzenia się społeczeństwa - liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejszy się, wzrośnie natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym. W 2025 roku mieszkańców powiatu w tej grupie wieku ekonomicznego będzie o 18,5 % więcej niż w roku 2016.
- **Długi czas pozostawania bez pracy** - pod koniec 2016 roku 41,6% ogółu bezrobotnych pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy. Długi czas pozostawania poza rynkiem pracy może prowadzić do wykluczenia z rynku pracy oraz marginalizacji społecznej. Taka sytuacja powoduje konieczność zintensyfikowania działań w obszarze aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.
- **Duża liczba osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy** - według stanu na koniec września 2017 roku, w powiecie oławskim było 1892 bezrobotnych o tym statusie, czyli 82,4% ogółu zarejestrowanych. Najwięcej bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy było przypisanych do następujących grupy: osoby długotrwale bezrobotne (66,3% bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy), osoby do 30 roku życia (26,6%), osoby powyżej 50 roku życia (39,3%), osoby niepełnosprawne (7,8%). Wysoki odsetek osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy stwarza konieczność intensyfikacji działań w obszarze promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej.
- **Brak odpowiednich kandydatów do pracy** - ponad 80% badanych pracodawców dostrzega trudności ze znalezieniem kandydatów do pracy. Najczęściej jest to spowodowane brakiem pracowników o odpowiednich kwalifikacji/umiejętności, a także wysokimi oczekiwaniami kandydatów odnośnie wynagrodzenia za wykonywaną pracę. Zjawisko można zniwelować poprzez dostosowanie staży/kursów jakie oferowane są bezrobotnym do wymagań obecnego rynku pracy.

Analiza SWOT lokalnego rynku pracy w powiecie oławskim

Fundamentalnym celem analizy SWOT (z ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) jest identyfikowanie mocnych i słabych stron badanego obszaru w warunkach szans i zagrożeń. Niniejsza analiza została opracowana w oparciu o analizę danych zastanych, jak również informacje pierwotne pozyskane w trakcie badania lokalnego rynku pracy. Zestawienie ze sobą mocnych i słabych stron ze zdefiniowanymi szansami i zagrożeniami umożliwia określenie potencjału lokalnego rynku pracy w powiecie oławskim.

Tabela 17. Analiza SWOT lokalnego rynku pracy w powiecie oławskim

Mocne strony	Słabe strony
Położenie geograficzne w pobliżu regionalnych ośrodków gospodarczych (Wrocław, Opole), a także granic z Czechami i Niemcami.	Prognozowany przyrost ludności w wieku poprodukcyjnym - w 2025 roku mieszkańców powiatu w tej grupie wieku ekonomicznego będzie o 18,5 % więcej niż w roku 2016.
Liczba bezrobotnych w powiecie zmalała o 202 osób w stosunku do poprzedniego roku (wrzesień).	Najwięcej bezrobotnych posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej (34,09%) oraz zasadnicze zawodowe (24,42%).
Obserwuje się stopniowy spadek stopy bezrobocia w powiecie oławskim. W latach 2012 i 2016 stopa bezrobocia w powiecie była niższa niż poziom tego wskaźnika dla kraju i województwa dolnośląskiego.	W 2016 roku ponad jedna trzecia bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie oławskim nie przekroczyła 34 roku życia (36,2%).
Przyrost podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie powiatu oławskiego. Ponad 65% przedsiębiorstw zlokalizowana jest na obszarze gminy miejskiej i wiejskiej Oława.	52,2% badanych bezrobotnym podjęcie pracy utrudnia opieka nad dzieckiem/członkiem rodziny.
Duża liczba ofert pracy w powiecie oławskim i jego otoczeniu (miasto Wrocław, powiat wrocławski)	Najczęstszymi barierami wskazanymi przez bezrobotnych jako utrudniające uzyskanie zatrudnienia są: wiek (22,2%), zbyt krótki staż pracy (15,7%), zbyt niski poziom oferowanego wynagrodzenia (15,7%).
Większość badanych pracodawców ocenia kondycję swojego przedsiębiorstwa bardzo dobrze (51,5%) lub raczej dobrze (44,6%).	
Zdecydowana większość badanych przedsiębiorców poszukuje obecnie pracowników (84,2%).	Stosunkowo niski odsetek bezrobotnych (24,1%) swoje szanse na znalezienie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy ocenia jako duże lub bardzo duże.
W ciągu najbliższych 12 miesięcy zaledwie 3% przedsiębiorców planuje przeprowadzić zwolnienia.	
Znaczna grupa badanych pracodawców określiła skalę zjawiska „szarej strefy” w powiecie za bardzo małą (32,7%) lub małą (22,8%).	Trudności w znalezieniu odpowiednich pracowników na lokalnym rynku pracy dostrzega 84,2% pracodawców. Najczęściej są one związane z brakiem u pracowników odpowiednich kwalifikacji/umiejętności (64,7%) oraz ze zbyt dużymi oczekiwaniami finansowymi (54,1%).
91,1% badanych przedsiębiorców współpracuje z urzędem pracy.	

Szanse	Zagrożenia
Na rozwoju przedsiębiorczości w regionie sprzyja podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej: Jelcz - Laskowice oraz Oława.	Zaledwie 7,4% bezrobotnych rejestrowało się w urzędzie pracy w celu uzyskania dostępu do szkoleń.
Poprawa jakości kształcenia i jego lepsze dopasowanie do potrzeb pracodawców, a także modernizacja infrastruktury szkolnej i posiadanie kadr dysponujących odpowiednimi kwalifikacjami stanowi jeden z priorytetowych obszarów polityki społeczno - gospodarczej na badanym obszarze.	W opinii 73,3% pracodawców na lokalnym rynku pracy brakuje pracowników w określonych zawodach.
Stosunkowo duży odsetek zawodów deficytowych w powiecie stanowią te związane z kształceniem młodzieży i dorosłych i prowadzeniem placówek edukacyjnych	Zaledwie 6,5% pracodawców współpracujących z urzędem pracy korzystało ze szkoleń.
75,9% badanych bezrobotnych rejestrowało się w urzędzie pracy w celu aktywnego poszukiwania pracy.	Brak nowych inwestycji przekładających się na nowe miejsca pracy.
Większość badanych bezrobotnych (83,3%) podjęłaby pracę poza miejscem zamieszkania, gdyby wiązało się to z koniecznością dojazdów.	
Większość bezrobotnych (68,5%) byłaby skłonna podjąć pracę natychmiast, gdyby otrzymali taką ofertę.	
Spośród oferowanych przez urząd pracy form wsparcia, dużym zainteresowaniem cieszy się pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (67,6%) 35,2% badanych jest zainteresowanych szkoleniami i bonami szkoleniowymi.	
Znaczna część pracodawców (43,6%) planujących inwestycje przyznało, że będą one miały wpływ na wzrost zatrudnienia.	

Misja Powiatowego Urzędu Pracy

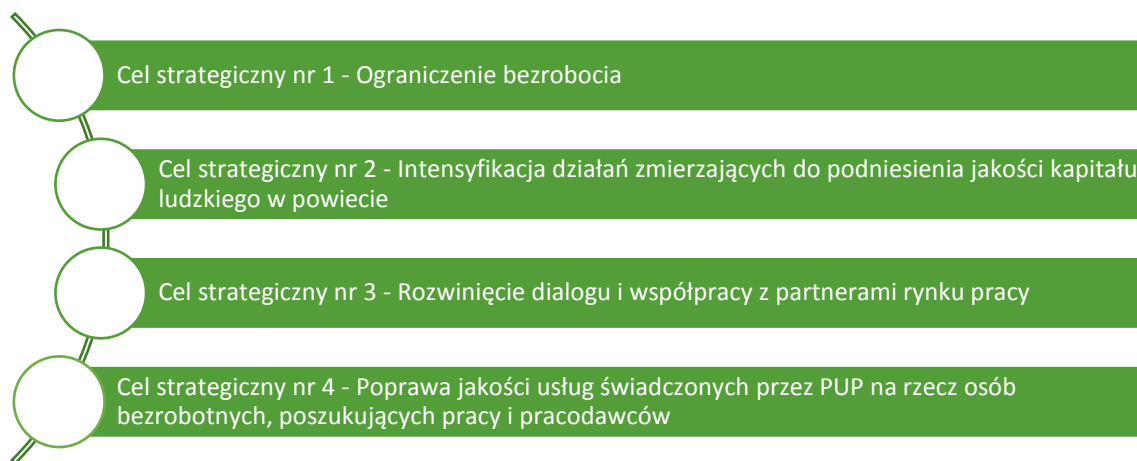
Misją Powiatowego Urzędu Pracy w Oławie jest nieustanne dążenie do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy poprzez wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia oraz pracodawców. Pracownicy Urzędu dbają o wysoką jakość świadczonych usług poprzez dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy aktywizację zawodową osób bezrobotnych. Kluczowym czynnikiem sukcesu jest bowiem dopasowanie dostępnych usług i instrumentów rynku pracy do rzeczywistych oczekiwań uczestników rynku pracy oraz wspieranie rozwoju takich kompetencji i kwalifikacji, które są istotne z punktu widzenia pracodawców.

Niniejszy Program koncentruje się na zadaniach widzianych z perspektywy beneficjentów Powiatowego Urzędu Pracy w Oławie. Ich identyfikacja została dokonana w wyniku szczegółowej analizy lokalnego rynku pracy. Skuteczna aktywizacja nie będzie jednak możliwa bez poprawy sytuacji na rynku pracy, tworzenia nowych miejsc pracy oraz promowania samozatrudnienia. Rozwój rynku pracy wymaga zwiększenia efektywności świadczonych usług oraz podjęcia działań partnerskich.

Przyjęta misja stanowi najważniejszą wytyczną do kształtowania polityki lokalnego rynku pracy w perspektywie do 2023 roku. Odzwierciedla ona cele i zadania przewidziane do realizacji w ramach Programu. Stawia na pierwszym miejscu potrzeby klienta, tj. zarówno osób poszukujących zatrudnienia, pracodawców, jak również instytucji/organizacji mających wpływ na rozwój lokalnego rynku pracy. W celu osiągnięcia zamierzonych rezultatów zakłada się zaangażowanie wszystkich posiadanych zasobów i możliwości.

Cele strategiczne i szczegółowe Programu

Cele strategiczne Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w powiecie oławskim na lata 2018-2023 określone zostały w oparciu o dogłębną analizę danych zastanych oraz wyniki badania lokalnego rynku pracy.

W ramach celów strategicznych sformułowane zostały także cele szczegółowe oraz działania, które zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 18. Cele szczegółowe Programu oraz działania do realizacji

Cel strategiczny	Cele szczegółowe	Działania
Ograniczenie bezrobocia	Zapewnianie warunków sprzyjających tworzeniu nowych miejsc pracy	- Promowanie powiatu jako miejsca przyjaznego inwestorom. - Zapewnienie środków na realizację staży, bonów stażowych, wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy i prac interwencyjnych - Indywidualizacja działań pomocowych dla pracodawców z wykorzystaniem usług oraz instrumentów finansowych przewidzianych w Ustawie. - Organizacja targów i giełd pracy.
	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości	- Promowanie samozatrudnienia poprzez zapewnienie środków przyznawanych osobom bezrobotnym na podjęcie działalności gospodarczej. - Promowanie i wspieranie spółdzielczości socjalnej.
	Wspieranie bezrobotnych i poszukujących pracy w znalezieniu zatrudnienia	- Realizacja usług poradnictwa zawodowego oraz wykorzystywanie zindywidualizowanych metod pracy z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy. - Realizacja szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy. - Promocja wśród bezrobotnych i poszukujących pracy aktywnej postawy na rynku pracy. - Wspieranie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez realizowanie programów rynku pracy.
	Aktywizacja zawodowa osób będących w szczególnej sytuacji na	Wspieranie osób bezrobotnych w wejściu na rynek pracy.

**PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY
W POWIECIE OŁAWSKIM NA LATA 2018-2023**

Cel strategiczny	Cele szczegółowe	Działania
	ryнку pracy (w szczególności osób do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, osób bezrobotnych długotrwale, osób niepełnosprawnych)	- Opracowywanie programów aktywizacji zawodowej dla wszystkich grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, uwzględniających zapotrzebowanie na określone kompetencje oraz umiejętności, które ułatwią wejście na rynek pracy. - Pozyskiwanie dodatkowych funduszy (m.in. ze środków EFS) na działania polityki rynku pracy.
Intensyfikacja działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego w powiecie	Dopasowanie kwalifikacji bezrobotnych i poszukujących pracy do potrzeb rynku pracy	- Uzupełnianie kwalifikacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy dzięki organizacji szkoleń, finansowaniu kosztów egzaminów i uzyskaniu licencji. - Realizacja bonów szkoleniowych, szkoleń indywidualnych i upowszechnianie praktyki szkoleń zamawianych przez pracodawców dla zwiększenia efektywności zatrudnieniowej. - Informowanie pracodawców o możliwości skorzystania ze środków KFS na doszkalanie pracowników.
	Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnych pracodawców	- Opiniowanie kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych z powiatu. - Opracowywanie i upowszechnianie analiz rynku pracy dotyczących zapotrzebowania na zawody i specjalności na lokalnym rynku pracy oraz w zakresie potencjału kadrowego w powiecie.
	Promowanie idei kształcenia ustawicznego i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych	Zachęcanie osób bezrobotnych do zmiany kwalifikacji zawodowych oraz promowanie mobilności zawodowej
Rozwinięcie dialogu i współpracy z partnerami rynku pracy	Zacieśnianie współpracy lokalnych pracodawców z urzędem pracy	Wsparcie pracodawców w zakresie usługi pośrednictwa pracy.
	Rozwijanie współpracy z gminami, ośrodkami pomocy społecznej, PCPR, organizacjami pozarządowymi i innymi uczestnikami rynku pracy	- Nawiązywanie współpracy między instytucjami rynku pracy przy realizacji wspólnych projektów i programów na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz rozpowszechnianie informacji o działaniach podejmowanych przez podmioty rynku pracy. - Współpraca Powiatowego Urzędu Pracy oraz Ośrodków Pomocy Społecznej w zakresie aktywizacji wspólnych klientów.
Poprawa jakości usług świadczonych przez PUP na rzecz osób bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców	Podnoszenie jakości usług świadczonych przez pracowników Urzędu Pracy	Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji pracowników Urzędu Pracy.
	Promowanie usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy za pośrednictwem Internetu	Zwiększenie wykorzystania strony internetowej oraz mediów lokalnych i społecznościowych w informowaniu o dostępnych ofertach pracy oraz działalności Urzędu Pracy.

Realizatorzy oraz wskaźniki monitorowania realizacji Programu

Realizatorami poszczególnych działań określonych w ramach Programu są następujące instytucje:

- Powiatowy Urząd Pracy w Oławie,
- Powiatowa Rada Rynku Pracy,
- Ośrodki pomocy społecznej,
- Starostwo Powiatowe w Oławie,
- samorządy gminne.

Długa perspektywa czasu realizacji Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w powiecie oławskim (lata 2018-2023) determinuje stosunkowo wysoki stopień ogólności niniejszego dokumentu, co w dużej mierze związane jest z dynamiką zmian zachodzących na rynku pracy. Zadania określone w Programie wymagają dokonywania bieżącego monitoringu sytuacji na rynku pracy i modyfikacji struktury zadań sformułowanych w ramach celów strategicznych i szczegółowych w odniesieniu do aktualnej sytuacji na rynku pracy i potrzeb jego uczestników. Cykliczna i bieżąca analiza sytuacji na rynku pozwala na dostosowywanie określonych zadań do zdiagnozowanych potrzeb. Proces monitorowania realizacji Programu należy do kompetencji pracowników powiatowego urzędu pracy. Informacje dotyczące realizacji Programu powinny być opracowywane w rocznym zakresie czasowym i publikowane w celu zapewnienia ich ogólnodostępności.

Postępy realizacji Programu powinny być weryfikowane na podstawie:

- danych statystycznych,
- danych Powiatowego Urzędu Pracy,
- różnorodnych ogólnodostępnych źródeł informacji na temat lokalnego rynku pracy.

Na realizację działań określonych w ramach celów szczegółowych przeznaczone zostaną środki finansowe pochodzące z następujących źródeł:

- Fundusz Pracy (Algorytm i Rezerwa Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej),
- środki pochodzące z funduszy Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,

PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY
W POWIECIE OŁAWSKIM NA LATA 2018-2023

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- budżet samorządu lokalnego.

Kolejna tabela przedstawia wskaźniki, które zostaną poddane analizie w ramach monitoringu realizacji Programu.

Tabela 19. Wskaźniki monitoringu realizacji Programu

Cel strategiczny	Cele szczegółowe	Działania	Realizator	Mierniki
Ograniczenie bezrobocia	Zapewnianie warunków sprzyjających tworzeniu nowych miejsc pracy	Promowanie powiatu jako miejsca przyjaznego inwestorom.	Starostwo powiatowe, samorządy gminne	- Liczba materiałów promocyjnych, spotkań informacyjnych - Liczba nowych podmiotów
		Zapewnienie środków na realizację staży, bonów stażowych, wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy i prac interwencyjnych.	PUP	- Liczba osób bezrobotnych zaktywizowana w ramach staży / bonów stażowych - Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach staży, wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy i prac interwencyjnych
		Indywidualizacja działań pomocowych dla pracodawców z wykorzystaniem usług oraz instrumentów finansowych przewidzianych w Ustawie.	PUP	- Liczba osób sprofilowanych w poszczególnych profilach pomocy - Liczba opracowanych IPD - Liczba zaktywizowanych osób bezrobotnych
		Organizacja targów i giełd pracy.	PUP	Liczba zorganizowanych targów pracy/giełd
	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości	Promowanie samozatrudnienia poprzez zapewnienie środków przyznawanych osobom bezrobotnym na podjęcie działalności gospodarczej.	PUP	Liczba osób, którym przyznano wsparcie na rozpoczęcie działalności gospodarczej
		Promowanie i wspieranie spółdzielczości socjalnej.	PUP, ośrodki pomocy społecznej, samorządy gminne, organizacje pozarządowe	Liczba utworzonych spółdzielni socjalnych
	Wspieranie bezrobotnych i poszukujących pracy w znalezieniu zatrudnienia	Realizacja usług poradnictwa zawodowego oraz wykorzystywanie zindywidualizowanych metod pracy z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy.	PUP	- Liczba indywidualnych porad zawodowych - Liczba grupowych porad zawodowych i łączna liczba uczestników
		Realizacja szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy.	PUP	- Liczba osób uczestniczących w szkoleniach - Liczba i tematyka zorganizowanych szkoleń grupowych i indywidualnych

PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY
W POWIECIE OŁAWSKIM NA LATA 2018-2023

Cel strategiczny	Cele szczegółowe	Działania	Realizator	Mierniki
		Promocja wśród bezrobotnych i poszukujących pracy aktywnej postawy na rynku pracy.	PUP	- Liczba opracowanych IPD - Liczba osób bezrobotnych, które podjęły zatrudnienie samodzielnie znalazły zatrudnienie (poza PUP bez udziału środków finansowych PUP - zatrudnienie niesubsydiowane)
		Wspieranie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez realizowanie programów rynku pracy.	PUP	Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy uczestniczących w programach rynku pracy
	Aktywizacja zawodowa osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (w szczególności osób do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, osób bezrobotnych długotrwale, osób niepełnosprawnych)	Wspieranie osób bezrobotnych w wejściu na rynek pracy.	PUP	- Liczba osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które podjęły zatrudnienie, w tym za pośrednictwem PUP - Liczba osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które zostały objęte poszczególnymi formami wsparcia oferowanymi przez PUP
		Opracowywanie programów aktywizacji zawodowej dla wszystkich grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, uwzględniających zapotrzebowanie na określone kompetencje oraz umiejętności, które ułatwią wejście na rynek pracy.	PUP	Liczba opracowanych programów/projektów
		Pozyskiwanie dodatkowych funduszy (m.in. ze środków EFS) na działania polityki rynku pracy.	PUP	Wartość pozyskanych środków z funduszy dodatkowych i liczba osób objętych programami/projektami
Intensyfikacja działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego w powiecie	Dopasowanie kwalifikacji bezrobotnych i poszukujących pracy do potrzeb rynku pracy	Uzupełnianie kwalifikacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy dzięki organizacji szkoleń, finansowaniu kosztów egzaminów i uzyskania licencji.	PUP	- Liczba osób skierowanych na szkolenia z uwzględnieniem kierunków szkoleń. - Liczba osób, którym sfinansowano koszty egzaminów i uzyskania licencji. - Kwota środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania.
		Realizacja bonów szkoleniowych, szkoleń indywidualnych i upowszechnianie praktyki szkoleń zamawianych przez pracodawców dla zwiększenia efektywności zatrudnieniowej.	PUP	Liczba osób skierowanych na szkolenia indywidualne, bony szkoleniowe.

PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY
W POWIECIE OŁAWSKIM NA LATA 2018-2023

Cel strategiczny	Cele szczegółowe	Działania	Realizator	Mierniki
		Informowanie pracodawców o możliwości skorzystania ze środków KFS na doszkalanie pracowników.	PUP	Liczba pracodawców, którzy skorzystali ze środków KFS na doszkalanie pracowników
	Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnych pracodawców	Opiniowanie kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych z powiatu.	Powiatowa Rada Rynku Pracy	- Liczba zaopiniowanych kierunków kształcenia. - Liczba nowoutworzonych kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych.
		Opracowywanie i upowszechnianie analiz rynku pracy dotyczących zapotrzebowania na zawody i specjalności na lokalnym rynku pracy oraz w zakresie potencjału kadrowego w powiecie.	PUP	Liczba opracowanych i upowszechnionych analiz.
	Promowanie idei kształcenia ustawicznego i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych	Zachęcanie osób bezrobotnych do zmiany kwalifikacji zawodowych oraz promowanie mobilności zawodowej.	PUP	- Liczba osób bezrobotnych, które wzięły udział w szkoleniach oferowanych przez PUP - Liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z bonu na zasiedlenie, bonu zatrudnieniowego - Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy, którym sfinansowane zostały koszty egzaminów umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub tytułów zawodowych oraz koszty uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu
Rozwinięcie dialogu i współpracy z partnerami rynku pracy	Zacieśnianie współpracy lokalnych pracodawców z urzędem pracy	Wsparcie pracodawców w zakresie usługi pośrednictwa pracy.	PUP	- Liczba pozyskanych ofert pracy w podziale na subsydiowane i niesubsydiowane miejsca pracy. - Liczba nowych pracodawców, z którymi rozpoczęto współpracę. - Liczba wydanych skierowań do pracy w podziale na subsydiowane i niesubsydiowane miejsca pracy.
	Rozwijanie współpracy z gminami, ośrodkami pomocy społecznej, PCPR, organizacjami pozarządowymi i	Nawiązywanie współpracy między instytucjami rynku pracy przy realizacji wspólnych projektów i programów na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz rozpowszechnianie informacji o działaniach podejmowanych przez podmioty rynku pracy.	PUP	Liczba instytucji, z którymi podjęto współpracę.

PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY
W POWIECIE OŁAWSKIM NA LATA 2018-2023

Cel strategiczny	Cele szczegółowe	Działania	Realizator	Mierniki
	innymi uczestnikami rynku pracy	Współpraca Powiatowego Urzędu Pracy oraz Ośrodków Pomocy Społecznej w zakresie aktywizacji wspólnych klientów.	PUP, ośrodki pomocy społecznej	Liczba osób skierowanych do PAI wspólnie przez PUP i ośrodki pomocy społecznej
Poprawa jakości usług świadczonych przez PUP na rzecz osób bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców	Podnoszenie jakości usług świadczonych przez pracowników Urzędu Pracy	Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji pracowników Urzędu Pracy.	PUP	- Liczba pracowników PUP skierowanych na szkolenia. - Liczba szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy PUP.
	Promowanie usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy za pośrednictwem Internetu	Zwiększenie wykorzystania strony internetowej oraz mediów lokalnych i społecznościowych w informowaniu o dostępnych ofertach pracy oraz działalności Urzędu Pracy.	PUP	Liczba wpisów opublikowanych na stronie internetowej dot. działań podejmowanych przez Urząd

Wizja lokalnego rynku pracy w powiecie oławskim do 2023 roku

Wizja lokalnego rynku pracy odzwierciedla stan docelowy, jaki ma zostać osiągnięty poprzez wdrożenie celów strategicznych i szczegółowych Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy.

Stan docelowy, do jakiego dąży lokalny rynek pracy to przede wszystkim ograniczenie skali niedostosowania popytu i podaży na pracę na lokalnym rynku pracy. Zostanie to zrealizowane m.in. poprzez zmniejszenie niedopasowania kwalifikacji/umiejętności zawodowych osób bezrobotnych do zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawców. Działania podjęte w ramach Programu umożliwią wzrost zatrudnienia w powiecie i spadek bezrobocia, co bezpośrednio przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców regionu.

Do 2023 roku na lokalnym rynku pracy w powiecie oławskim dążyć się będzie do:

- Aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy w szczególności osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (osoby długotrwale bezrobotne, osoby do 30 roku życia, osoby powyżej 50 roku życia, osoby niepełnosprawne), aby skutecznie ograniczyć negatywne zjawisko społeczne jakim jest bezrobocie.
- Zwiększenia dopasowania kwalifikacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy do potrzeb lokalnego rynku pracy poprzez realizację starannie dobranych szkoleń oraz rozpowszechnianie wśród przedsiębiorców informacji o możliwości skorzystania ze szkoleń organizowanych we współpracy z urzędem pracy.
- Rozwinięcia relacji i dialogu między Powiatowym Urzędem Pracy a partnerami lokalnego rynku pracy (przedsiębiorcy, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe) poprzez zwiększenie zakresu współpracy, która pozwoli na lepsze dostosowywanie do oczekiwań zgłaszanych przez pracodawców. Nawiązane relacje zapewnią miejsca pracy, a także ograniczą poziom bezrobocia w powiecie.

Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi

Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w powiecie oławskim jest spójny z założeniami Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla powiatu oławskiego lata 2018 - 2023. Program wpisuje się w I cel strategiczny (Stworzenie profesjonalnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin) oraz w IV cel strategiczny (Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych) i jest zgodny z określonymi celami operacyjnymi i zadaniami, które zaprezentowano poniżej.

Tabela 20. Powiązanie Programu ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Oławskiego na lata 2018 - 2023

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Zadania
1. Stworzenie profesjonalnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin	1.1. Wsparcie informacyjnoedukacyjne i integracyjne rodzin z osobami niepełnosprawnymi	1.1.3. Monitorowanie sytuacji osób niepełnosprawnych i ich rodzin 1.1.4. Rozwój oferty integracyjnej i edukacyjnej dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin
	1.3. Rozwój instytucji wsparcia osób niepełnosprawnych w środowisku	1.3.3. Likwidacja barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym
4. Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych	1.4. Wsparcie osób niepełnosprawnych na rynku pracy	1.4.1. Wsparcie osób niepełnosprawnych w uzyskiwaniu wykształcenia wyższego oraz kwalifikacji zawodowych 1.4.2. Rozwój rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych 1.4.3. Utworzenie zakładu aktywności zawodowej
	4.1. Rozwój współpracy dla rozwiązywania problemów społecznych	4.1.1. Integracja i współpraca służb publicznych działających w sferze rozwiązywania problemów społecznych w powiecie oławskim 4.1.2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w sferze rozwiązywania problemów społecznych
	4.2. Profesjonalizacja działań w sferze rozwiązywania problemów społecznych	4.2.2. Wsparcie informacyjne i szkoleniowe osób zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych

Spis tabel

Tabela 1. Zmiany w liczbie ludności z uwzględnieniem ekonomicznych grup wieku w powiecie oławskim w latach 2012 - 2016.....	5
Tabela 2. Prognoza ludności GUS do 2025 roku	6
Tabela 3. Prognoza migracji do 2025 roku dla powiatu oławskiego.....	6
Tabela 4. Liczba i struktura działalności podmiotów gospodarczych według sekcji PKD w powiecie oławskim w latach 2012 i 2016.....	7
Tabela 5. Skala działalności przedsiębiorstw subregionu południowego województwa śląskiego w 2012 i 2016 roku	11
Tabela 6. Stopa bezrobocia w powiecie oławskim w latach 2012 i 2016	13
Tabela 7. Bezrobocie w powiecie oławskim według wykształcenia i płci w latach 2012 i 2016	13
Tabela 8. Bezrobocie w powiecie oławskim według wieku i płci w latach 2012 i 2016	13
Tabela 9. Bezrobotni powiecie oławskim według czasu pozostawania bez pracy i płci w roku 2016	14
Tabela 10. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie oławskim	14
Tabela 11. Oferty pracy wg grup osób.....	15
Tabela 12. Zasadnicze szkoły zawodowe i szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne w powiecie oławskim w latach 2012 i 2016	16
Tabela 13. Szkoły średnie zawodowe razem w powiecie oławskim w latach 2012 i 2016	16
Tabela 14. Szkoły ogólnokształcące razem.....	17
Tabela 15. Szkoły gimnazjalne	17
Tabela 16. Zawody deficytowe w powiecie oławskim w 2017 roku	18
Tabela 17. Analiza SWOT lokalnego rynku pracy w powiecie oławskim	29
Tabela 18. Cele szczegółowe Programu oraz działania do realizacji	32
Tabela 19. Wskaźniki monitoringu realizacji Programu.....	35
Tabela 20. Powiązanie Programu ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Oławskiego na lata 2018 - 2023	40

Spis wykresów

Wykres 1. Podmioty gospodarcze w gminach powiatu oławskiego według grup rodzajów działalności PKD w 2016 roku	10
Wykres 2. Struktura pracujących w powiecie oławskim w roku 2016	10